

1752**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾**

z dnia 18 grudnia 2007 r.

w sprawie zwalczania grypy ptaków²⁾

Na podstawie art. 61 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. Nr 69, poz. 625, z późn. zm.³⁾) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1**Przepisy ogólne**

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowy sposób i tryb zwalczania oraz zapobiegania występowaniu grypy ptaków, a w szczególności:

- 1) sposób i tryb postępowania przy podejrzeniu wystąpienia grypy ptaków oraz stwierdzeniu:
  - a) wysoce zjadliwej grypy ptaków,
  - b) grypy ptaków o niskiej zjadliwości;
- 2) środki stosowane przy zwalczaniu:
  - a) wysoce zjadliwej grypy ptaków,
  - b) grypy ptaków o niskiej zjadliwości;
- 3) sposób zapobiegania przeniesieniu wirusów grypy ptaków na inne gatunki zwierząt;
- 4) procedury czyszczenia i odkażania;
- 5) warunki i sposób ponownego umieszczania zwierząt w gospodarstwach;
- 6) warunki i sposób wprowadzania szczepień interwencyjnych i ochronnych drobiu lub innych ptaków przeciwko grypie ptaków.

§ 2. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) grypa ptaków — zakażenie drobiu lub innych ptaków wywołane wirusami grypy typu A:
  - a) podtypu H5 lub H7 lub
  - b) z indeksem dożylną zjadliwości (IVPI) u 6-tygodniowych kurcząt wynoszącym powyżej 1,2;

2) wysoce zjadliwa grypa ptaków (HPAI) — zakażenie drobiu lub innych ptaków wywołane wirusami grypy ptaków:

a) podtypu H5 lub H7, z sekwencjami genomu kodującymi liczne aminokwasy zasadowe w miejscu cięcia cząsteczki hemaglutyniny podobnymi do sekwencji obserwowanych w innych wirusach wysoce zjadliwej grypy ptaków, wskazujących na możliwość rozszczepienia cząsteczki hemaglutyniny przez większość proteaz gospodarza, lub

b) z indeksem dożylną zjadliwości (IVPI) u 6-tygodniowych kurcząt wynoszącym powyżej 1,2;

3) grypa ptaków o niskiej zjadliwości (LPAI) — zakażenie drobiu lub innych ptaków wywołane wirusami grypy ptaków podtypu H5 lub H7 innymi niż określone w pkt 2;

4) drób — ptaki hodowane lub utrzymywane w gospodarstwie w celach rozptodowych, produkcji mięsa lub jaj spożywczych, pozyskiwania innych produktów lub odtworzenia zasobów ptactwa łownego;

5) dzikie ptaki — ptaki żyjące na wolności, które nie są hodowane lub utrzymywane w gospodarstwie;

6) inne ptaki — ptaki inne niż drób, które są hodowane lub utrzymywane w gospodarstwie;

7) zarejestrowane rzadkie rasy drobiu lub innych ptaków — rasy zagrożone drobiu lub innych ptaków, dla których są realizowane programy ochrony zasobów genetycznych w rozumieniu przepisów o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich;

8) gospodarstwo — obiekty budowlane, przestrzenie wolne lub inne miejsca, gdzie są hodowane lub utrzymywane drób lub inne ptaki, w tym zakłady wylęgu drobiu, cyrki, ogrody zoologiczne, targi i ptaszarnie, z wyłączeniem rzeźni, środków transportu, miejsc lub stacji kwarantanny, posterunków kontroli granicznej i laboratoriów upoważnionych do przechowywania izolatów wirusa grypy ptaków;

9) gospodarstwo komercyjne — gospodarstwo, w którym drób jest hodowany lub utrzymywany w celu umieszczenia na rynku;

10) gospodarstwo niekomercyjne — gospodarstwo, w którym ptaki są utrzymywane na potrzeby własne gospodarstwa lub jako zwierzęta domowe w rozumieniu przepisów o ochronie zwierząt;

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej — rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 216, poz. 1599).

²⁾ Przepisy niniejszego rozporządzenia wdrażają postanowienia dyrektywy Rady 2005/94/WE z dnia 20 grudnia 2005 r. w sprawie wspólnotowych środków zwalczania grypy ptaków i uchylającej dyrektywę 92/40/EWG (Dz. Urz. UE L 10 z 14.01.2006, str. 16).

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 23, poz. 188 i Nr 33, poz. 289, z 2006 r. Nr 17, poz. 127, Nr 144, poz. 1045 i Nr 249, poz. 1830 oraz z 2007 r. Nr 133, poz. 920.

- 11) gospodarstwo kontaktowe — gospodarstwo, z którego lub do którego mogła zostać przeniesiona grypa ptaków;
  - 12) grupa drobiu — stado lub stada drobiu o jednoznacznym statusie epizootycznym w odniesieniu do grypy ptaków, objęte nadzorem urzędowym, kontrolą i środkami bezpieczeństwa biologicznego, hodowane lub utrzymywane w gospodarstwie lub gospodarstwach objętych jednakowymi środkami bezpieczeństwa biologicznego;
  - 13) grupa innych ptaków — stado lub stada innych ptaków o jednoznacznym statusie epizootycznym w odniesieniu do grypy ptaków, objęte nadzorem urzędowym, kontrolą i środkami bezpieczeństwa biologicznego, hodowane lub utrzymywane w gospodarstwie lub gospodarstwach objętych jednakowymi środkami bezpieczeństwa biologicznego;
  - 14) stado — drób lub inne ptaki znajdujące się w jednej jednostce produkcyjnej;
  - 15) jednostka produkcyjna — gospodarstwo albo część gospodarstwa, które zostały uznane przez urzędowego lekarza weterynarii za całkowicie niezależne od innych części tego gospodarstwa pod względem usytuowania i obsługi drobiu lub innych ptaków;
  - 16) drób lub inne ptaki podejrzane o zakażenie — drób lub inne ptaki, u których za życia lub po śmierci, w wyniku badań klinicznych lub laboratoryjnych, stwierdzono występowanie objawów klinicznych lub zmian patologicznych, niepozwalających na wykluczenie grypy ptaków;
  - 17) nadzór urzędowy — monitorowanie, w kierunku grypy ptaków, statusu epizootycznego drobiu lub innych ptaków, lub ssaków hodowanych lub utrzymywanych w gospodarstwie;
  - 18) kontrola urzędowa — czynności mające na celu sprawdzenie realizacji obowiązków określonych w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, rozporządzeniu oraz w decyzjach wydanych przez powiatowego lekarza weterynarii w związku ze zwalczaniem grypy ptaków;
  - 19) zabijanie — uśmiercanie drobiu, innych ptaków lub ssaków w celu innym niż spożycie przez ludzi;
  - 20) ubój — uśmiercanie poprzez wykrwawienie drobiu lub ssaków w celu ich spożycia przez ludzi;
  - 21) usunięcie — zbieranie, transportowanie, przechowywanie, przeładunek, przetwarzanie oraz wykorzystywanie lub usuwanie produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego w sposób określony w przepisach:
    - a) rozporządzenia (WE) nr 1774/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 października 2002 r. ustanawiającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz. Urz. WE L 273 z 10.10.2002, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 37, str. 92, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1774/2002”, lub
    - b) wydanych przez Komisję Europejską zgodnie z art. 64 ust. 2 dyrektywy Rady 2005/94/WE z dnia 20 grudnia 2005 r. w sprawie wspólnotowych środków zwalczania grypy ptaków i uchyłającej dyrektywę 92/40/EWG (Dz. Urz. UE L 10 z 14.01.2006, str. 16), zwanej dalej „dyrektywą 2005/94/WE”;
  - 22) podejrzenie wystąpienia ogniska grypy ptaków — gospodarstwo, w którym powiatowy lekarz weterynarii podejrzewa wystąpienie grypy ptaków;
  - 23) ognisko — gospodarstwo, w którym powiatowy lekarz weterynarii stwierdził grypę ptaków;
  - 24) ognisko pierwotne — pierwsze wyznaczone w danym powiecie ognisko lub ognisko niepowiązane epizootycznie z innym ogniskiem w tym samym powiecie;
  - 25) strategia DIVA — strategię szczepienia umożliwiającą odróżnienie zwierząt zakażonych od zwierząt zaszczepionych w wyniku przeprowadzenia badań laboratoryjnych w kierunku obecności przeciwciał dla szczepu terenowego wirusa grypy ptaków i przy wykorzystaniu nieszczepionych ptaków wskaźnikowych;
  - 26) ssak — zwierzę z gromady ssaki (*Mammalia*), z wyłączeniem człowieka.
- ## Rozdział 2
- ### Sposób i tryb postępowania przy podejrzeniu wystąpienia grypy ptaków
- § 3. 1. Powiatowy lekarz weterynarii, po otrzymaniu zawiadomienia o podejrzeniu wystąpienia grypy ptaków, podejmuje niezwłocznie następujące czynności mające na celu wykrycie albo wykluczenie tej choroby:
- 1) niezwłocznie obejmuje gospodarstwo nadzorem urzędowym;
  - 2) przeprowadza dochodzenie epizootyczne;
  - 3) nakazuje:
    - a) posiadaczowi zwierząt dokonanie spisu wszystkich kategorii drobiu, innych ptaków oraz ssaków utrzymywanych w gospodarstwie, z wyszczególnieniem dla każdej kategorii liczby zwierząt padłych, wykazujących objawy kliniczne grypy ptaków, niewykazujących objawów klinicznych grypy ptaków, w tym także zwierząt padłych, wyklutych lub urodzonych w okresie podejrzenia o tę chorobę; spis udostępnia się na żądanie powiatowego lekarza weterynarii,

- b) codzienne aktualizowanie spisu, o którym mowa w lit. a,
  - c) odosobnienie drobiu lub innych ptaków w kurnikach lub innych zamkniętych miejscach lub obiektach budowlanych,
  - d) stosowanie, zgodnie z jego zaleceniami, przy wejściach i wjazdach do gospodarstwa oraz wyjazdach i wyjazdach z gospodarstwa oraz przy wejściach i wyjściach z pomieszczeń i do pomieszczeń, w których są utrzymywane drób lub inne ptaki, produktów biobójczych w rozumieniu przepisów o produktach biobójczych, zwanych dalej „produktami biobójczymi”;
- 4) zakazuje przemieszczania:
- a) drobiu lub innych ptaków z gospodarstwa i do gospodarstwa,
  - b) jaj z gospodarstwa;
- 5) określa warunki przemieszczania z gospodarstwa i do gospodarstwa osób, ssaków utrzymywanych w gospodarstwie, środków transportu i urządzeń.

2. Jeżeli niemożliwe jest odosobnienie drobiu lub innych ptaków w kurnikach lub innych zamkniętych obiektach budowlanych z uwagi na ich dobrostan, powiatowy lekarz weterynarii nakazuje umieszczenie tych zwierząt w innym miejscu w gospodarstwie w sposób:

- 1) uniemożliwiający kontakt z drobiem lub innymi ptakami utrzymywanymi w innych gospodarstwach;
- 2) ograniczający ich kontakt z dzikimi ptakami.

3. Dopuszcza się, po wyrażeniu zgody przez powiatowego lekarza weterynarii, przemieszczanie z gospodarstwa zwłok drobiu lub innych ptaków, mięsa drobiowego, wyrobów mięsnych pozyskanych z drobiu, pasz, narzędzi, odpadów i ściółki, a także nawozów naturalnych w rozumieniu przepisów o nawozach i nawożeniu, zwanych dalej „nawozami naturalnymi”, oraz innych przedmiotów lub substancji, które mogłyby przenieść wirusa grypy ptaków.

4. Powiatowy lekarz weterynarii może, w ramach dochodzenia epizootycznego, pobrać próbki do badań laboratoryjnych od zwierząt z innych gospodarstw bez podejmowania w tych gospodarstwach środków określonych w ust. 1—3.

5. Środki, o których mowa w ust. 1 pkt 3—5 oraz w ust. 2 i 3, stosuje się do dnia wykluczenia przez powiatowego lekarza weterynarii grypy ptaków.

§ 4. 1. Powiatowy lekarz weterynarii, na podstawie przeprowadzonej analizy ryzyka oraz mając na względzie zastosowane środki ochronne i miejsce przeznaczenia ptaków lub produktów z nich pozyskanych, może wyrazić zgodę na niestosowanie środków, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 3 lit. c i pkt 4 lit. a oraz ust. 2 i 3.

2. Powiatowy lekarz weterynarii, uwzględniając wyniki dochodzenia epizootycznego, może wyrazić zgodę na niestosowanie w gospodarstwie niekomercyjnym, w którym są utrzymywane inne ptaki, środków określonych w § 3 ust. 1 pkt 3 lit. d.

3. Powiatowy lekarz weterynarii może wyrazić zgodę na przemieszczanie jaj konsumpcyjnych z gospodarstwa:

- 1) bezpośrednio do zatwierdzonego zakładu wytwarzającego lub przetwarzającego produkty jajeczne w sposób określony w rozporządzeniu (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającym szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 55, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 45, str. 14), zwanym dalej „rozporządzeniem nr 853/2004”, w załączniku III w sekcji X w rozdziale II, w celu ich przetworzenia w sposób określony w rozporządzeniu (WE) nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 34, str. 319), zwanym dalej „rozporządzeniem nr 852/2004”, w załączniku II w rozdziale XI, jeżeli:

- a) każda partia jaj została przed wysyłką zaplombowana przez urzędowego lekarza weterynarii nadzorującego gospodarstwo pochodzenia jaj lub pod jego nadzorem i pozostanie zaplombowana w czasie transportu do zakładu przeznaczenia,
- b) urzędowy lekarz weterynarii nadzorujący gospodarstwo pochodzenia jaj poinformuje o planowanej wysyłce jaj powiatowego lekarza weterynarii właściwego dla zakładu przeznaczenia,
- c) powiatowy lekarz weterynarii, o którym mowa w lit. b, zapewni, że:
  - jaja pochodzące z gospodarstwa, w którym podejrzewa się wystąpienie grypy ptaków, będą do czasu ich przetworzenia przechowywane oddzielnie od innych jaj znajdujących się w tym zakładzie,
  - skorupy z jaj, o których mowa w tiret pierwszym, zostaną usunięte,
  - opakowania jaj zostaną zniszczone lub oczyszczone i odkażone w sposób zapewniający zniszczenie wirusa grypy ptaków,
  - transport jaj, o których mowa w tiret pierwszym, na terenie zakładu będzie odbywał się w oczyszczonych i odkażonych środkach transportu,
  - transport jaj, o którym mowa w lit. a, będzie odbywał się przy zastosowaniu środków bezpieczeństwa biologicznego;

- 2) w celu ich usunięcia.

§ 5. 1. Na podstawie wstępnych wyników dochodzenia epizootycznego, w szczególności gdy gospodarstwo znajduje się na obszarze, gdzie występuje duża liczba gospodarstw, w których są utrzymywane drób lub inne ptaki, lub liczebność drobiu lub innych ptaków w tym gospodarstwie jest wysoka, powiatowy lekarz weterynarii może dodatkowo:

- 1) zastosować w tym gospodarstwie środki, o których mowa w § 6, w odniesieniu do drobiu lub innych ptaków, a także jednostek produkcyjnych, w których są utrzymywane drób lub inne ptaki podejrzane o zakażenie wirusem grypy ptaków;
- 2) określić wokół tego gospodarstwa tymczasowy obszar kontroli.

2. Powiatowy lekarz weterynarii pobiera od drobiu lub innych ptaków zabitych w gospodarstwie, w sposób określony w § 6, próbki do badań laboratoryjnych w celu wykrycia albo wykluczenia grypy ptaków.

3. Na tymczasowym obszarze kontroli powiatowy lekarz weterynarii może wprowadzić czasowe ograniczenia w przemieszczaniu:

- 1) drobiu, innych ptaków, jaj oraz środków transportu wykorzystywanych do ich transportu;
- 2) ssaków utrzymywanych w gospodarstwach.

4. Czasowe ograniczenia w przemieszczaniu ssaków utrzymywanych w gospodarstwach wprowadza się na okres nie dłuższy niż 72 godziny, chyba że wystąpiły szczególne okoliczności wymagające przedłużenia okresu, na który ustanowiono te ograniczenia.

5. W gospodarstwach znajdujących się na tymczasowym obszarze kontroli powiatowy lekarz weterynarii, jeżeli jest to konieczne, stosuje środki określone w § 3 ust. 1 pkt 3—5 oraz ust. 2 i 3.

Rozdział 3

Sposób i tryb postępowania przy stwierdzeniu wysoce zjadliwej grypy ptaków

§ 6. 1. Powiatowy lekarz weterynarii w przypadku stwierdzenia wysoce zjadliwej grypy ptaków w gospodarstwie wyznacza je jako ognisko choroby i stosuje środki określone w § 3 ust. 1 pkt 2—5 i ust. 2 i 3 oraz:

- 1) nakazuje:
  - a) niezwłoczne zabicie pod nadzorem urzędowym drobiu lub innych ptaków w sposób wykluczający rozprzestrzenianie się grypy ptaków, w szczególności podczas ich transportu,
  - b) usunięcie pod nadzorem urzędowym zwłok drobiu lub innych ptaków oraz jaj znajdujących się w gospodarstwie,
  - c) zniszczenie lub obróbkę, w sposób zapewniający zniszczenie wirusa grypy ptaków, produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, paszy oraz przedmiotów i substancji, które mogły zostać skażone wirusem tej choroby,

d) odkażenie ściółki oraz nawozów naturalnych, które mogły zostać skażone wirusem grypy ptaków;

2) zakazuje przemieszczania z gospodarstwa i do gospodarstwa innych ptaków oraz ssaków utrzymywanych w gospodarstwach, z wyłączeniem ssaków przebywających wyłącznie w pomieszczeniach mieszkalnych;

3) ustala miejsce, w którym znajdują się:

- a) drób wykluty z jaj pozyskanych w gospodarstwie w okresie między dniem prawdopodobnego wystąpienia w gospodarstwie wysoce zjadliwej grypy ptaków a dniem zastosowania środków, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 3—5 i ust. 2 i 3, oraz obejmuje ten drób nadzorem urzędowym i podejmuje czynności,
- b) mięso pozyskane z drobiu pochodzącego z gospodarstwa i poddanego ubojowi w okresie między dniem prawdopodobnego wystąpienia w gospodarstwie wysoce zjadliwej grypy ptaków a dniem zastosowania środków, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 3—5 i ust. 2 i 3, oraz nakazuje jego usunięcie pod nadzorem urzędowym,
- c) jaja pozyskane w gospodarstwie w okresie między dniem prawdopodobnego wystąpienia w gospodarstwie wysoce zjadliwej grypy ptaków a dniem zastosowania środków, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 3—5 i ust. 2 i 3, oraz nakazuje ich usunięcie pod nadzorem urzędowym.

2. Po usunięciu z gospodarstwa zwłok drobiu lub innych ptaków obiekty budowlane lub inne miejsca, w których przebywały drób lub inne ptaki, środki transportu wykorzystywane do transportu drobiu lub innych ptaków, ich zwłok lub mięsa, paszy, ściółki lub nawozów naturalnych oraz inne przedmioty lub substancje, które mogły zostać skażone wirusem wysoce zjadliwej grypy ptaków, czyści się i odkaża pod nadzorem urzędowym powiatowego lekarza weterynarii.

3. Powiatowy lekarz weterynarii może zastosować w gospodarstwie dodatkowe środki zapobiegające rozprzestrzenianiu się wirusa wysoce zjadliwej grypy ptaków na dzikie ptaki.

4. W przypadku wyznaczenia ogniska pierwotnego wysoce zjadliwej grypy ptaków izolat wirusa:

- 1) poddaje się badaniom laboratoryjnym w celu ustalenia podtypu wirusa;
- 2) niezwłocznie przekazuje się do laboratorium referencyjnego Wspólnoty.

§ 7. 1. Powiatowy lekarz weterynarii może, na podstawie przeprowadzonej analizy ryzyka, wyrazić zgodę na niestosowanie środków, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 1 lit. a):

- 1) jeżeli drób lub inne ptaki nie stwarzają ryzyka rozprzestrzeniania się wysoce zjadliwej grypy ptaków,

- 2) w przypadku wyznaczenia ogniska wysoce zjadliwej grypy ptaków w gospodarstwie niekomercyjnym, cyrku, ogrodzie zoologicznym, sklepie zoologicznym, rezerwacie przyrody lub na ogrodzonym obszarze, gdzie drób lub inne ptaki są utrzymywane lub hodowane na potrzeby pokazów zwierząt, edukacji, ochrony i zachowania zagrożonych gatunków lub zarejestrowanych rzadkich ras drobiu lub innych ptaków, prowadzenia podstawowych lub stosowanych badań naukowych,
- 3) w przypadku wyznaczenia ogniska wysoce zjadliwej grypy ptaków w gospodarstwie składającym się co najmniej z dwóch jednostek produkcyjnych

— jeżeli nie uniemożliwia to zwalczania tej choroby.

2. W przypadku wyrażenia zgody na niestosowanie środków określonych w § 6 ust. 1 pkt 1 lit. a powiatowy lekarz weterynarii:

- 1) nakazuje odosobnienie drobiu lub innych ptaków w kurnikach lub innych zamkniętych miejscach lub obiektach budowlanych;
- 2) obejmuje drób lub inne ptaki nadzorem urzędowym oraz przeprowadza badania;
- 3) zakazuje przemieszczania drobiu lub innych ptaków do czasu uzyskania wyników badań laboratoryjnych wykluczających obecność wirusa wysoce zjadliwej grypy ptaków, z wyłączeniem przemieszczania drobiu lub innych ptaków z gospodarstwa do rzeźni lub innego gospodarstwa znajdującego się na terytorium:
  - a) Rzeczypospolitej Polskiej lub
  - b) innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej, jeżeli właściwe organy tego państwa wyraziły na to zgodę.

3. Jeżeli niemożliwe jest odosobnienie drobiu lub innych ptaków w kurnikach lub innych zamkniętych obiektach budowlanych z uwagi na ich dobrostan, powiatowy lekarz weterynarii nakazuje umieszczenie tych zwierząt w innym miejscu w gospodarstwie w sposób:

- 1) uniemożliwiający kontakt z drobiem lub innymi ptakami utrzymywanymi w innych gospodarstwach;
- 2) ograniczający ich kontakt z dzikimi ptakami.

§ 8. Powiatowy lekarz weterynarii może wyrazić zgodę na transport jaj bezpośrednio do zakładu wytwarzającego lub przetwarzającego produkty jajeczne w sposób określony w rozporządzeniu nr 853/2004 w załączniku III w sekcji X w rozdziale II, w celu ich przetworzenia w sposób określony w rozporządzeniu nr 852/2004 w załączniku II w rozdziale XI, jeżeli są spełnione warunki określone w § 4 ust. 3 pkt 1.

§ 9. 1. W gospodarstwach uznanych w wyniku dochodzenia epizootycznego za gospodarstwa kontaktowe powiatowy lekarz weterynarii:

- 1) stosuje środki określone w § 3 ust. 1 pkt 3—5 i ust. 2 i 3 do dnia wykluczenia wysoce zjadliwej grypy ptaków;
- 2) pobiera od zabitych ptaków próbki do badań laboratoryjnych w celu potwierdzenia lub wykluczenia zakażenia wirusem wysoce zjadliwej grypy ptaków;
- 3) może zastosować środki określone w § 6, w szczególności gdy gospodarstwo kontaktowe znajduje się na obszarze, gdzie występuje duża liczba gospodarstw, w których są utrzymywane drób lub inne ptaki, lub liczebność drobiu lub innych ptaków w tym gospodarstwie jest wysoka, przy czym środek, o którym mowa w § 6 ust. 1 pkt 1 lit. a, może być zastosowany przez powiatowego lekarza weterynarii po uwzględnieniu kryteriów określonych w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

2. W przypadku stwierdzenia wysoce zjadliwej grypy ptaków w gospodarstwie kontaktowym obiekty budowlane lub inne miejsca, w których przebywały drób lub inne ptaki, środki transportu wykorzystywane do transportu drobiu lub innych ptaków, ich zwłok lub mięsa, paszy, ściółki lub nawozów naturalnych oraz inne przedmioty lub substancje, które mogły zostać skażone wirusem wysoce zjadliwej grypy ptaków, czyści się i odkaża.

§ 10. 1. Powiatowy lekarz weterynarii w przypadku wyznaczenia ogniska wysoce zjadliwej grypy ptaków określa obszar:

- 1) zapowietrzony, o promieniu co najmniej 3 km wokół ogniska tej choroby;
- 2) zagrożony, o promieniu co najmniej 10 km wokół ogniska tej choroby.

2. Obszary zapowietrzony i zagrożony określa się, uwzględniając:

- 1) wyniki dochodzenia epizootycznego;
- 2) warunki geograficzne, w szczególności granice naturalne;
- 3) lokalizację i odległości pomiędzy gospodarstwami, w których jest utrzymywany drób, oraz liczebność stad drobiu;
- 4) drogi przemieszczania drobiu lub innych ptaków oraz strukturę obrotu nimi;
- 5) lokalizację rzeźni oraz miejsc, w których drób lub inne ptaki mogą być zabijane lub poddawane ubojowi;
- 6) środki transportu i sprzęt wykorzystywane do transportu drobiu lub innych ptaków, ich zwłok, ściółki lub nawozów naturalnych, w szczególności do rzeźni, oraz liczbę osób nadzorujących przemieszczanie wewnątrz tych obszarów.

3. Powiatowy lekarz weterynarii może, przy uwzględnieniu kryteriów określonych w ust. 2, ustanowić obszary zamknięte wokół lub w sąsiedztwie obszarów zapowietrzonego lub zagrożonego.

4. Jeżeli określany obszar zapowietrzony, zagrożony lub obszar zamknięty ustanowiony zgodnie z ust. 3 obejmuje terytorium innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Główny Lekarz Weterynarii przy jego określaniu współpracuje z właściwymi organami tego państwa.

5. W przypadku stwierdzenia wysoce zjadliwej grypy ptaków u innych ptaków utrzymywanych w gospodarstwie niekomercyjnym, ogrodzie zoologicznym, cyrku, sklepie zoologicznym, rezerwacie przyrody lub na ogrodzonym obszarze, gdzie inne ptaki są utrzymywane lub hodowane na potrzeby pokazów zwierząt, edukacji, ochrony i zachowania zagrożonych gatunków lub zarejestrowanych rzadkich ras drobiu lub innych ptaków, prowadzenia podstawowych lub stosowanych badań naukowych, powiatowy lekarz weterynarii może wyrazić zgodę na niestosowanie środków w zakresie określania obszaru zapowietrzonego i obszaru zagrożonego oraz środków, które mają zastosowanie na tych obszarach, jeżeli nie uniemożliwia to zwalczania tej choroby.

§ 11. 1. Na obszarze zapowietrzonym urzędowy lekarz weterynarii:

- 1) niezwłocznie sporządza spis wszystkich gospodarstw;
- 2) przeprowadza niezwłocznie kontrole wszystkich gospodarstw komercyjnych, połączone z badaniem klinicznym drobiu lub innych ptaków, a jeżeli jest to konieczne, pobiera próbki do badań laboratoryjnych;
- 3) prowadzi dokumentację dotyczącą kontroli, o których mowa w pkt 2, i sporządza protokół tych kontroli zawierający dokonane ustalenia;
- 4) przeprowadza kontrole wszystkich gospodarstw niekomercyjnych przed upływem okresu, o którym mowa w § 16;
- 5) sprawuje dodatkowy nadzór nad wszystkimi gospodarstwami, w celu ustalenia ryzyka rozprzestrzenienia się wirusa wysoce zjadliwej grypy ptaków.

2. W gospodarstwach znajdujących się na obszarze zapowietrzonym powiatowy lekarz weterynarii:

1) nakazuje:

- a) odosobnienie drobiu lub innych ptaków w kurnikach lub innych zamkniętych obiektach budowlanych lub w innym miejscu w gospodarstwie w sposób:
  - uniemożliwiający kontakt z drobiem lub innymi ptakami utrzymywanymi w innych gospodarstwach,
  - ograniczający ich kontakt z dzikimi ptakami,
- b) niezwłoczne usunięcie zwłok drobiu lub innych ptaków,

c) niezwłoczne czyszczenie i odkażanie środków transportu i sprzętu wykorzystywanych do transportu drobiu lub innych ptaków, ich mięsa, paszy, ściółki lub nawozów naturalnych, innych środków transportu wjeżdżających do gospodarstwa lub z niego wyjeżdżających oraz innych przedmiotów lub substancji, które mogły zostać skażone wirusem wysoce zjadliwej grypy ptaków,

d) stosowanie środków bezpieczeństwa biologicznego przez osoby wchodzące do gospodarstwa lub z niego wychodzące, w celu wykluczenia rozprzestrzenienia się wysoce zjadliwej grypy ptaków,

e) posiadaczowi zwierząt:

- prowadzenie wykazu osób wchodzących do gospodarstwa lub z niego wychodzących, z wyłączeniem pomieszczeń mieszkalnych; wykaz udostępnia się na żądanie powiatowego lekarza weterynarii,
- niezwłoczne informowanie go o zwiększonej zachorowalności lub śmiertelności lub znacznym obniżeniu produktywności zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie;

2) zakazuje:

- a) wyprowadzania z gospodarstwa i wprowadzania do niego drobiu lub innych ptaków oraz ssaaków utrzymywanych w gospodarstwach,
- b) wywożenia lub rozrzucania ściółki lub nawozów naturalnych,
- c) organizowania targów, wystaw, pokazów lub konkursów, gdzie są gromadzone drób lub inne ptaki,
- d) wypuszczania drobiu lub innych ptaków w celu odtworzenia zasobów ptactwa łownego,
- e) przemieszczania i transportu drobiu lub innych ptaków, w tym piskląt jednodniowych, drobiu odchowanego do rozpoczęcia nieśności, a także ich zwłok i jaj z gospodarstw znajdujących się na obszarze zapowietrzonym drogami, z wyłączeniem prywatnych dróg dojazdowych do gospodarstw oraz transportu kolejowego,
- f) transportu mięsa drobiowego z rzeźni, zakładów rozbioru oraz chłodni, chyba że mięso to zostało pozyskane:
  - z drobiu pochodzącego spoza obszaru zapowietrzonego oraz nie było przechowywane i transportowane z mięsem drobiowym pozyskanym z drobiu pochodzącego z obszaru zapowietrzonego lub
  - co najmniej 21 dni przed dniem prawdopodobnego wprowadzenia wirusa wysoce zjadliwej grypy ptaków do gospodarstwa oraz było przechowywane i transportowane z mięsem drobiowym pozyskanym nie później niż na 21 dni przed dniem prawdopodobnego wprowadzenia wirusa wysoce zjadliwej grypy ptaków do gospodarstwa z drobiu pochodzącego z obszaru zapowietrzonego;

3) może, w celach zapobiegawczych, nakazać ubój lub zabicie drobiu lub innych ptaków na terenie gospodarstwa.

3. Jeżeli niemożliwe jest odosobnienie drobiu lub innych ptaków w kurnikach lub innych zamkniętych obiektach budowlanych z uwagi na ich dobrostan, powiatowy lekarz weterynarii nakazuje umieszczenie tych zwierząt w innym miejscu w gospodarstwie w sposób:

- 1) uniemożliwiający kontakt z drobiem i innymi ptakami utrzymywanymi w innych gospodarstwach;
- 2) ograniczający ich kontakt z dzikimi ptakami.

4. Wykazu, o którym mowa w ust. 2 pkt 1 lit. e tiret pierwszym, można nie prowadzić w ogrodach zoologicznych i rezerwatach przyrody, gdzie odwiedzający nie mają dostępu do miejsc, w których są utrzymywane ptaki.

5. Środka, o którym mowa w ust. 2 pkt 2 lit. a, nie stosuje się w odniesieniu do ssaków utrzymywanych wyłącznie w pomieszczeniach mieszkalnych, niemających:

- 1) kontaktu z drobiem i innymi ptakami;
- 2) dostępu do klatek lub miejsc, w których są utrzymywane drób lub inne ptaki.

6. Środka, o którym mowa w ust. 2 pkt 2 lit. e i f, nie stosuje się w odniesieniu do transportu przez obszar zapowietrzony drogami lub koleją bez rozładunku lub zatrzymywania się.

§ 12. 1. Powiatowy lekarz weterynarii może wyrazić zgodę na przemieszczanie nawozów naturalnych z gospodarstwa znajdującego się na obszarze zapowietrzonym do wyznaczonego przez niego zakładu, w celu przetworzenia lub tymczasowego przechowywania i późniejszego przetworzenia w sposób określony w przepisach rozporządzenia nr 1774/2002 lub przepisach Komisji Europejskiej wydanych zgodnie z art. 64 ust. 2 dyrektywy 2005/94/WE.

2. Powiatowy lekarz weterynarii może również wyrazić zgodę na transport:

- 1) drobiu z gospodarstwa znajdującego się na obszarze zapowietrzonym bezpośrednio do wyznaczonej przez niego rzeźni w celu natychmiastowego poddania ubojowi, jeżeli:
  - a) w gospodarstwie pochodzenia:
    - urzędowy lekarz weterynarii przeprowadził badanie kliniczne drobiu w okresie 24 godzin przed wystąpieniem go do uboju,
    - pobrano, jeżeli jest to konieczne, od drobiu próbki do badań laboratoryjnych i uzyskano wyniki wykluczające zakażenie wirusem wysoce zjadliwej grypy ptaków,
  - b) powiatowy lekarz weterynarii właściwy ze względu na miejsce położenia rzeźni został poinformowany o planowanym terminie przywozu drobiu i wyraził zgodę na jego przyjęcie;

2) drobiu spoza obszaru zapowietrzonego bezpośrednio do wyznaczonej przez niego rzeźni znajdującej się na obszarze zapowietrzonym w celu natychmiastowego poddania ubojowi oraz na późniejsze przemieszczanie mięsa pozyskanego z tego drobiu, jeżeli powiatowy lekarz weterynarii właściwy ze względu na miejsce położenia rzeźni został poinformowany o planowanym terminie przywozu drobiu i wyraził zgodę na jego przyjęcie;

3) piskląt jednodniowych pochodzących z gospodarstw znajdujących się na obszarze zapowietrzonym bezpośrednio do wyznaczonego przez niego gospodarstwa znajdującego się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności znajdującego się poza obszarem zapowietrzonym i zagrożonym;

4) piskląt jednodniowych wyklutych z jaj pochodzących z gospodarstw znajdujących się poza obszarem zapowietrzonym lub zagrożonym bezpośrednio do wyznaczonego przez niego gospodarstwa znajdującego się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności znajdującego się poza obszarem zapowietrzonym i zagrożonym, jeżeli w zakładzie wylęgu drobiu jaja wylęgowe oraz wyklute z nich pisklęta nie miały kontaktu z jajami wylęgowymi oraz pisklętami pochodzącymi ze stad drobiu znajdujących się na obszarze zapowietrzonym lub zagrożonym;

5) drobiu odchowanego do rozpoczęcia nieśności, bezpośrednio do wyznaczonego przez niego gospodarstwa, w którym nie jest utrzymywany drób, w szczególności znajdującego się na obszarze zapowietrzonym lub zagrożonym, jeżeli:

- a) urzędowy lekarz weterynarii przeprowadził badanie kliniczne drobiu lub innych ptaków w gospodarstwie pochodzenia, w szczególności drobiu przeznaczonego do transportu,
- b) pobrano, jeżeli jest to konieczne, od drobiu próbki do badań laboratoryjnych i uzyskano wyniki wykluczające zakażenie wirusem wysoce zjadliwej grypy ptaków;

6) jaj wylęgowych bezpośrednio do wyznaczonego przez niego zakładu wylęgu drobiu znajdującego się na obszarze zapowietrzonym lub z gospodarstwa znajdującego się na obszarze zapowietrzonym bezpośrednio do wyznaczonego przez niego zakładu wylęgu drobiu, jeżeli urzędowy lekarz weterynarii przeprowadził badanie stad rodzicielskich, z których pochodzą jaja wylęgowe, i wykluczył wysoce zjadliwą grypę ptaków;

7) jaj konsumpcyjnych bezpośrednio:

- a) do wyznaczonego przez niego zakładu pakowania jaj, jeżeli jaja zostały umieszczone w pojemnikach jednorazowych oraz zastosowano środki bezpieczeństwa biologicznego określone przez tego lekarza,

b) do zakładu wytwarzającego lub przetwarzającego produkty jajeczne w sposób określony w rozporządzeniu nr 853/2004 w załączniku III w sekcji X w rozdziale II, w celu ich przetworzenia w sposób określony w rozporządzeniu nr 852/2004 w załączniku II w rozdziale XI lub

c) w celu ich usunięcia;

8) zwłok drobiu lub innych ptaków bezpośrednio w celu ich usunięcia.

§ 13. 1. Jeżeli powiatowy lekarz weterynarii wyraził zgodę, o której mowa w § 12 ust. 2 pkt 1, drób transportuje się w środkach transportu zaplombowanych przez powiatowego lekarza weterynarii lub pod jego nadzorem.

2. Jeżeli powiatowy lekarz weterynarii wyraził zgodę, o której mowa w § 12 ust. 2 pkt 3:

- 1) drób transportuje się w sposób określony w ust. 1;
- 2) w trakcie transportu oraz w gospodarstwie przeznaczenia stosuje się środki bezpieczeństwa biologicznego;
- 3) po przywiezieniu piskląt jednodniowych gospodarstwo przeznaczenia obejmuje się nadzorem urzędowym;
- 4) w gospodarstwie przeznaczenia znajdującym się poza obszarem zapowietrzonym lub zagrożonym przywieziony drób pozostawia się co najmniej przez 21 dni.

3. Jeżeli powiatowy lekarz weterynarii wyraził zgodę, o której mowa w § 12 ust. 2 pkt 5:

- 1) drób odchowany do rozpoczęcia nieśności transportuje się w sposób określony w ust. 1;
- 2) po przywiezieniu drobiu gospodarstwo przeznaczenia obejmuje się nadzorem urzędowym;
- 3) w gospodarstwie przeznaczenia znajdującym się poza obszarem zapowietrzonym lub zagrożonym przywieziony drób pozostawia się co najmniej przez 21 dni.

4. Jeżeli powiatowy lekarz weterynarii wyraził zgodę, o której mowa w § 12 ust. 2 pkt 6:

- 1) jaja wylęgowe i ich opakowania poddaje się odkażaniu oraz znakuje się w sposób umożliwiający identyfikację miejsca pochodzenia tych jaj;
- 2) jaja wylęgowe transportuje się w sposób określony w ust. 1;
- 3) w wyznaczonym zakładzie wylęgu drobiu stosuje się środki bezpieczeństwa biologicznego określone przez powiatowego lekarza weterynarii właściwego dla miejsca położenia tego zakładu.

5. Jeżeli powiatowy lekarz weterynarii wyraził zgodę, o której mowa w § 12 ust. 2, środki transportu i sprzęt wykorzystywane do transportu drobiu lub in-

nych ptaków, ich mięsa, jaj lub zwłok czyści się i odkaża pod nadzorem urzędowym powiatowego lekarza weterynarii niezwłocznie po zakończeniu transportu.

§ 14. 1. Drób, o którym mowa w § 12 ust. 2 pkt 1, może zostać poddany ubojowi, jeżeli:

- 1) urzędowy lekarz weterynarii odpowiedzialny za wyznaczoną rzeźnię przeprowadził szczegółowe badanie przedubojowe drobiu;
- 2) do czasu uboju drób był trzymany w sposób zapewniający brak kontaktu z innym drobiem, a jego ubój będzie przeprowadzony w odrębnym cyklu produkcyjnym lub w innym czasie niż ubój innego drobiu.

2. Powiatowy lekarz weterynarii właściwy ze względu na miejsce położenia rzeźni informuje powiatowego lekarza weterynarii odpowiedzialnego za wysyłkę drobiu, o którym mowa w § 12 ust. 2 pkt 1, o poddaniu ubojowi tego drobiu.

3. Po poddaniu ubojowi drobiu, o którym mowa w § 12 ust. 2 pkt 1:

- 1) rzeźnię czyści się i odkaża;
- 2) urzędowy lekarz weterynarii przeprowadza badanie poubojowe drobiu;
- 3) mięso pozyskane z tego drobiu znakuje się znakiem jakości zdrowotnej określonym w przepisach rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 kwietnia 2006 r. w sprawie produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego wyprodukowanych na obszarach podlegających ograniczeniom (Dz. U. Nr 71, poz. 492 oraz z 2007 r. Nr 102, poz. 705);
- 4) pozyskiwanie, rozbiór, transport, przechowywanie lub przetwarzanie mięsa, o którym mowa w pkt 3, odbywa się w sposób zapewniający brak kontaktu z mięsem drobiowym przeznaczonym na rynek wewnątrzspółnotowy lub rynek państw trzecich.

4. Mięso, o którym mowa w ust. 3 pkt 3, nie może być umieszczane na rynku wewnątrzspółnotowym oraz rynku państw trzecich, chyba że:

- 1) zostało poddane przetworzeniu określonemu w przepisach rozporządzenia wymienionego w ust. 3 pkt 3;
- 2) Komisja Europejska postanowi inaczej zgodnie z art. 64 ust. 3 dyrektywy 2005/94/WE.

§ 15. 1. Drób, o którym mowa w § 12 ust. 2 pkt 2, może zostać poddany ubojowi, jeżeli do czasu uboju był trzymany w sposób zapewniający brak kontaktu z drobiem pochodzącym z obszaru zapowietrzonego, a jego ubój będzie przeprowadzony w odrębnym cyklu produkcyjnym lub w innym czasie niż ubój drobiu pochodzącego z obszaru zapowietrzonego.

2. Powiatowy lekarz weterynarii właściwy ze względu na miejsce położenia rzeźni informuje powiatowego lekarza weterynarii odpowiedzialnego za wysyłkę drobiu, o którym mowa w § 12 ust. 2 pkt 2, o poddaniu ubojowi tego drobiu.

3. Po poddaniu ubojowi drobiu, o którym mowa w § 12 ust. 2 pkt 2:

- 1) pozyskiwanie, rozbiór, transport, przechowywanie lub przetwarzanie mięsa pozyskanego z tego drobiu odbywa się w sposób zapewniający brak kontaktu z mięsem pozyskanym z drobiu pochodzącego z obszaru zapowietrzonego;
- 2) usuwa się produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego.

§ 16. 1. Środki określone w § 11 ust. 1—3 stosuje się co najmniej przez 21 dni, licząc od dnia zakończenia wstępnego czyszczenia i odkażania ogniska choroby, lecz nie krócej niż do dnia przeprowadzenia przez powiatowego lekarza weterynarii badań w gospodarstwach położonych na obszarze zapowietrżonym i uzyskania wyników wykluczających obecność wirusa grypy ptaków.

2. Po upływie okresu, o którym mowa w ust. 1, na obszarze zapowietrżonym stosuje się środki określone w § 17 ust. 1 aż do upływu okresu, o którym mowa w § 17 ust. 4.

§ 17. 1. Na obszarze zagrożonym powiatowy lekarz weterynarii:

- 1) niezwłocznie sporządza spis wszystkich gospodarstw komercyjnych;
- 2) nakazuje:
  - a) niezwłoczne czyszczenie i odkażanie środków transportu i sprzętu wykorzystywanych do transportu drobiu lub innych ptaków, ich mięsa, paszy, ściółki lub nawozów naturalnych oraz innych przedmiotów lub substancji, które mogły zostać skażone wirusem wysoce zjadliwej grypy ptaków,
  - b) stosowanie środków bezpieczeństwa biologicznego przez osoby wchodzące do gospodarstwa lub z niego wychodzące, w celu wykluczenia rozprzestrzeniania się wysoce zjadliwej grypy ptaków,
  - c) niezwłoczne informowanie o zwiększonej zachorowalności lub śmiertelności lub znacznym obniżeniu produktywności zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie;
- 3) zakazuje:
  - a) przemieszczania drobiu, w tym drobiu odchowanego do rozpoczęcia nieśności i piskląt jednodniowych, oraz jaj na obszarze zagrożonym, chyba że powiatowy lekarz weterynarii wyrazi zgodę na takie przemieszczanie przy zastosowaniu określonych przez niego środków bezpieczeństwa biologicznego zapobiegających rozprzestrzenianiu się wysoce zjadliwej grypy ptaków,

b) przemieszczania drobiu, w tym drobiu odchowanego do rozpoczęcia nieśności i piskląt jednodniowych, oraz jaj do gospodarstw, rzeźni, zakładów pakowania jaj, zakładów wytwarzających lub przetwarzających produkty jajeczne znajdujących się poza obszarem zagrożonym,

c) wyprowadzania z gospodarstwa, gdzie jest utrzymywany drób, i wprowadzania do tego gospodarstwa drobiu lub innych ptaków oraz ssaków utrzymywanych w gospodarstwie, chyba że powiatowy lekarz weterynarii wyrazi zgodę na takie wprowadzanie lub wyprowadzanie,

d) wywożenia lub rozrzucania ściółki lub nawozów naturalnych, chyba że powiatowy lekarz weterynarii wyrazi zgodę na takie wywożenie lub rozrzucanie,

e) organizowania targów, wystaw, pokazów lub konkursów, gdzie są gromadzone drób lub inne ptaki,

f) wypuszczania drobiu lub innych ptaków w celu odtworzenia zasobów ptactwa łownego.

2. Środka, o którym mowa w ust. 1 pkt 3 lit. a, nie stosuje się w odniesieniu do transportu przez obszar zagrożony drogami lub kolejną bez rozładunku lub zatrzymywania się.

3. Środka, o którym mowa w ust. 1 pkt 3 lit. c, nie stosuje się w odniesieniu do ssaków utrzymywanych wyłącznie w pomieszczeniach mieszkalnych, niemających:

- 1) kontaktu z drobiem lub innymi ptakami;
- 2) dostępu do klatek lub miejsc, w których są utrzymywane drób lub inne ptaki.

4. Środki określone w ust. 1 stosuje się co najmniej przez 30 dni, licząc od dnia zakończenia wstępnego czyszczenia i odkażania ogniska.

§ 18. 1. Powiatowy lekarz weterynarii może wyrazić zgodę na:

- 1) przemieszczanie nawozów naturalnych z gospodarstwa znajdującego się na obszarze zagrożonym do wyznaczonego przez niego zakładu, w celu przetworzenia lub tymczasowego przechowywania i późniejszego przetworzenia w sposób określony w przepisach rozporządzenia nr 1774/2002 lub przepisach Komisji Europejskiej wydanych zgodnie z art. 64 ust. 2 dyrektywy 2005/94/WE;
- 2) transport drobiu bezpośrednio do wyznaczonej przez niego rzeźni w celu natychmiastowego poddania ubojowi, jeżeli są spełnione warunki określone w § 12 ust. 2 pkt 1 i § 14 ust. 2;
- 3) transport drobiu spoza obszaru zapowietrzonego lub zagrożonego bezpośrednio do wyznaczonej przez niego rzeźni znajdującej się na obszarze zagrożonym, w celu natychmiastowego poddania ubojowi oraz na późniejsze przemieszczanie mięsa pozyskanego z tego drobiu;

- 4) transport drobiu odchowanego do rozpoczęcia nieśności, bezpośrednio do gospodarstwa znajdującego się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w którym nie jest utrzymywany drób; gospodarstwo po przywiezieniu drobiu obejmuje się nadzorem urzędowym;
- 5) transport piskląt jednodniowych bezpośrednio do gospodarstwa znajdującego się na terytorium:
- Rzeczypospolitej Polskiej, przy zastosowaniu określonych przez niego środków bezpieczeństwa biologicznego i objęciu gospodarstwa przeznaczenia nadzorem urzędowym, lub
  - innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej, jeżeli:
    - pisklęta wykluły się z jaj wylęgowych pochodzących z gospodarstwa znajdującego się poza obszarem zapowietrzonym i zagrożonym,
    - w zakładzie wylęgu drobiu jaja wylęgowe oraz wyklute z nich pisklęta nie miały kontaktu z jajami wylęgowymi oraz pisklętami pochodzącymi ze stad drobiu znajdujących się na obszarze zapowietrzonym lub zagrożonym;
- 6) transport jaj wylęgowych bezpośrednio do wyznaczonego przez niego zakładu wylęgu drobiu znajdującego się na obszarze zagrożonym lub poza nim, jeżeli jaja wylęgowe i ich opakowania zostały przed wysyłką poddane odkażaniu, a ich oznakowanie umożliwia identyfikację miejsca pochodzenia tych jaj;
- 7) transport jaj konsumpcyjnych bezpośrednio:
- do wyznaczonego przez powiatowego lekarza weterynarii zakładu pakowania jaj, jeżeli jaja zostały umieszczone w pojemnikach jednorazowych oraz zastosowano środki bezpieczeństwa biologicznego określone przez tego lekarza,
  - do zakładu wytwarzającego lub przetwarzającego produkty jajeczne w sposób określony w rozporządzeniu nr 853/2004 w załączniku III w sekcji X w rozdziale II, w celu ich przetworzenia w sposób określony w rozporządzeniu nr 852/2004 w załączniku II w rozdziale XI lub
  - w celu ich usunięcia.
2. Jeżeli powiatowy lekarz weterynarii wyraził zgodę, o której mowa w ust. 1 pkt 4, po przywiezieniu drobiu odchowanego do rozpoczęcia nieśności, gospodarstwo przeznaczenia obejmuje się nadzorem urzędowym, a drób ten pozostawia się w tym gospodarstwie co najmniej przez 21 dni.
3. Jeżeli powiatowy lekarz weterynarii wyraził zgodę, o której mowa w ust. 1 pkt 5 lit. a, przywiezione pisklęta jednodniowe pozostawia się w gospodarstwie przeznaczenia co najmniej przez 21 dni.
- § 19. 1. W przypadku ustanowienia, zgodnie z § 10 ust. 3, obszaru zamkniętego, wokół lub w sąsiedztwie obszarów zagrożonego lub zapowietrzonego, powiatowy lekarz weterynarii może zastosować:
- niektóre lub wszystkie środki, o których mowa w § 11 ust. 1—3 i § 17 ust. 1;
  - po uwzględnieniu kryteriów określonych w załączniku nr 1 do rozporządzenia, środki eliminujące ryzyko rozprzestrzeniania się wysoce zjadliwej grypy ptaków, w tym nakazać zapobiegawczy ubój lub zabicie drobiu lub innych ptaków w gospodarstwach lub na obszarach zagrożonych znajdujących się na tym obszarze zamkniętym.
2. Ponowne umieszczanie drobiu lub innych ptaków w gospodarstwach, w których zastosowano środki określone w ust. 1 pkt 2, odbywa się w sposób określony przez powiatowego lekarza weterynarii.
- § 20. 1. Powiatowy lekarz weterynarii, na podstawie przeprowadzonej analizy ryzyka, może wyrazić zgodę na niestosowanie środków określonych w:
- § 11 ust. 1—3 i § 17 ust. 1 — w przypadku wyznaczenia ogniska wysoce zjadliwej grypy ptaków w zakładzie wylęgu drobiu,
  - § 11 ust. 1 pkt 2—5, ust. 2 pkt 2 lit. e i f, § 17 ust. 1 pkt 3 lit. a—c — w przypadku wyznaczenia ogniska wysoce zjadliwej grypy ptaków w gospodarstwie niekomercyjnym, ogrodzie zoologicznym, cyrku, sklepie zoologicznym, rezerwacie przyrody lub na ogrodzonym obszarze, gdzie drób lub inne ptaki są utrzymywane lub hodowane na potrzeby pokazów zwierząt, edukacji, ochrony i zachowania zagrożonych gatunków lub zarejestrowanych rzadkich ras drobiu lub innych ptaków, prowadzenia podstawowych lub stosowanych badań naukowych,
  - § 11 ust. 1—3 i § 17 ust. 1 — w przypadku wyznaczenia ogniska wysoce zjadliwej grypy ptaków, w odniesieniu do przemieszczania gołębi pocztowych w obrębie obszarów zapowietrzonych i zagrożonych oraz z tych obszarów i do tych obszarów, a także zastosować inne środki w stosunku do tych ptaków
- jeżeli nie uniemożliwia to zwalczania tej choroby.
2. Jeżeli powiatowy lekarz weterynarii wyraził zgodę, o której mowa w ust. 1, drób, w tym pisklęta jednodniowe, inne ptaki, jaja wylęgowe, ściółka lub nawozy naturalne mogą być przedmiotem handlu wyłączonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, chyba że Komisja Europejska postanowi inaczej zgodnie z art. 64 ust. 3 dyrektywy 2005/94/WE.
- § 21. Powiatowy lekarz weterynarii oprócz środków, o których mowa w § 1—19, może wprowadzić dodatkowe środki bezpieczeństwa biologicznego w gospodarstwach znajdujących się na obszarach zapowietrzonych, zagrożonych lub obszarach zamkniętych, wokół lub w sąsiedztwie obszaru zapowietrzonego lub zagrożonego ustanowionych zgodnie z § 10 ust. 3, lub w odniesieniu do grup drobiu lub innych ptaków, obejmujące w szczególności ograniczenia w przemieszczaniu osób lub pojazdów.

§ 22. 1. W przypadku podejrzenia wystąpienia lub stwierdzenia wysoce zjadliwej grypy ptaków w rzeźni lub środkach transportu powiatowy lekarz weterynarii w gospodarstwie pochodzenia drobiu lub innych ptaków podejmuje niezwłocznie czynności mające na celu wykrycie lub wykluczenie tej choroby oraz nakazuje w:

1) rzeźni:

- a) na podstawie przeprowadzonej analizy ryzyka, niezwłoczne zabicie lub poddanie ubojowi drobiu znajdującego się w rzeźni, pod nadzorem urzędowym,
- b) oddzielne przechowywanie, pod nadzorem urzędowym, mięsa drobiowego i produktów ubocznych pozyskanych z drobiu poddanego ubojowi, o którym mowa w lit. a, mięsa i produktów ubocznych pozyskanych z innego drobiu, który mógł zostać skażony w rzeźni w trakcie uboju lub produkcji, do dnia zakończenia tych czynności,
- c) niezwłoczne usunięcie, pod nadzorem urzędowym, mięsa drobiowego i produktów ubocznych, o których mowa w lit. b, jeżeli potwierdzono wystąpienie wysoce zjadliwej grypy ptaków;

2) środka transportu:

- a) na podstawie przeprowadzonej analizy ryzyka, zabicie, poddanie ubojowi lub kwarantannie drobiu lub innych ptaków, pod nadzorem urzędowym; przepisy § 3 stosuje się odpowiednio,
- b) oddzielne przechowywanie, pod nadzorem urzędowym, mięsa drobiowego i produktów ubocznych pozyskanych z drobiu poddanego ubojowi, o którym mowa w lit. a, mięsa i produktów ubocznych pozyskanych z innego drobiu, który mógł zostać skażony w trakcie uboju lub produkcji, do dnia zakończenia tych czynności,
- c) niezwłoczne usunięcie, pod nadzorem urzędowym, mięsa drobiowego i produktów ubocznych, o których mowa w lit. b, jeżeli potwierdzono wystąpienie wysoce zjadliwej grypy ptaków.

2. Powiatowy lekarz weterynarii może wyrazić zgodę na przemieszczanie drobiu lub innych ptaków do innego miejsca, w którym zostaną zabite, poddane ubojowi lub kwarantannie.

3. W przypadku podejrzenia wystąpienia lub stwierdzenia wysoce zjadliwej grypy ptaków w posterunku kontroli granicznej graniczny lekarz weterynarii nakazuje stosowanie środków określonych w ust. 1 pkt 2.

4. Graniczny lekarz weterynarii może wyrazić zgodę na:

- 1) zastosowanie środków, o których mowa w ust. 2;

- 2) niestosowanie środków określonych w ust. 1 pkt 2 lit. a, jeżeli pozostały drób lub inne ptaki znajdujące się w posterunku kontroli granicznej nie miały kontaktu z drobiem lub innymi ptakami podejrzanymi o zakażenie.

§ 23. 1. W przypadku podejrzenia wystąpienia lub stwierdzenia wysoce zjadliwej grypy ptaków w rzeźni, posterunku kontroli granicznej lub środkach transportu powiatowy lub graniczny lekarz weterynarii oprócz środków określonych w § 22 może także:

- 1) przeprowadzić dochodzenie epizootyczne;
- 2) nakazać przeprowadzenie, pod nadzorem urzędowym, czyszczenia i odkażania obiektów budowlanych, w których przebywały drób lub inne ptaki, środków transportu wykorzystywanych do transportu drobiu lub innych ptaków oraz innych przedmiotów, które mogły zostać skażone wirusem wysoce zjadliwej grypy ptaków;
- 3) zastosować środki określone w:
  - a) § 3 ust. 1 pkt 3—5 oraz ust. 2 i 3 — w gospodarstwie pochodzenia drobiu, u którego stwierdzono wysoce zjadliwą grypę ptaków, i w gospodarstwach kontaktowych,
  - b) § 6 — w gospodarstwie pochodzenia drobiu, w przypadku potwierdzenia wystąpienia wysoce zjadliwej grypy ptaków;
- 4) zakazać wprowadzania drobiu lub innych ptaków do rzeźni, posterunku kontroli granicznej lub używania środka transportu wykorzystywanego do ich transportu co najmniej przez 24 godziny od zakończenia czyszczenia i odkażania, o którym mowa w pkt 2; w przypadku posterunku kontroli granicznej zakaz może zostać rozszerzony na inne zwierzęta.

2. Izolat wirusa grypy ptaków pozyskany z drobiu lub innych ptaków w rzeźni, posterunku kontroli granicznej lub środkach transportu poddaje się badaniom laboratoryjnym w celu ustalenia podtypu wirusa.

§ 24. O podejrzeniu wystąpienia lub stwierdzeniu grypy ptaków na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej Główny Lekarz Weterynarii informuje Komisję Europejską. Sposób przekazywania i zakres przekazywanych informacji są określone w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

Rozdział 4

Sposób i tryb postępowania w przypadku stwierdzenia grypy ptaków o niskiej zjadliwości

§ 25. 1. Powiatowy lekarz weterynarii w przypadku stwierdzenia w gospodarstwie grypy ptaków o niskiej zjadliwości wyznacza je jako ognisko oraz na podstawie przeprowadzonej analizy ryzyka i po uwzględnieniu kryteriów określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia:

- 1) stosuje środki określone w § 3 ust. 1 pkt 1—3 i pkt 5 oraz ust. 2 i 3;

2) nakazuje:

- a) uśmiercenie drobiu lub innych ptaków z gatunków, u których stwierdzono grypę ptaków o niskiej zjadliwości, utrzymywanych w gospodarstwie, przeprowadzane pod nadzorem urzędowym, w sposób wykluczający rozprzestrzenienie się choroby; nakaz może zostać rozszerzony na inne ptaki w gospodarstwie, jeżeli po przeprowadzeniu analizy ryzyka zostanie stwierdzone, że ptaki te stwarzają ryzyko rozprzestrzenienia się tej choroby, w tym na gospodarstwa, które w wyniku dochodzenia epizootycznego zostały uznane za gospodarstwa kontaktowe,
- b) usunięcie, pod nadzorem urzędowym, zwłok oraz jaj wylęgowych znajdujących się w gospodarstwie,
- c) poddanie obróbce przedmiotów lub substancji, które mogły zostać skażone, lub ich usunięcie w sposób określony przez urzędowego lekarza weterynarii,
- d) odkażenie ściółki lub nawozów naturalnych,
- e) po uśmierceniu drobiu lub innych ptaków niezwłoczne czyszczenie i odkażenie obiektów budowlanych lub innych miejsc, w których przebywały drób lub inne ptaki, środków transportu wykorzystywanych do transportu drobiu lub innych ptaków, ich zwłok lub mięsa, paszy, ściółki lub nawozów naturalnych oraz innych przedmiotów lub substancji, które mogły zostać skażone wirusem grypy ptaków o niskiej zjadliwości;

3) zakazuje:

- a) przed uśmierceniem przemieszczania drobiu lub innych ptaków z gospodarstwa i do gospodarstwa,
- b) przemieszczania z gospodarstwa i do gospodarstwa ssaków utrzymywanych w gospodarstwie, z wyłączeniem ssaków utrzymywanych wyłącznie w pomieszczeniach mieszkalnych, niemających:
  - kontaktu z drobiem lub innymi ptakami utrzymywanymi w gospodarstwie,
  - dostępu do klatek lub miejsc, w których są utrzymywane drób lub inne ptaki;
- 4) ustala miejsca, w których znajdują się jaja wylęgowe zebrane w gospodarstwie w okresie pomiędzy prawdopodobnym wprowadzeniem wirusa grypy ptaków o niskiej zjadliwości do gospodarstwa a zastosowaniem środków przewidzianych w rozporządzeniu;

5) obejmuje nadzorem urzędowym:

- a) wylęg z jaj określonych w pkt 4 w tym gospodarstwie lub informuje powiatowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na miejsce położenia gospodarstwa wylęgu z tych jaj,
- b) drób wykluty z jaj zebranych w gospodarstwie w okresie, o którym mowa w pkt 4, i podejmuje czynności;

6) wyraża zgodę na transport jaj znajdujących się i pozyskanych w gospodarstwie przed uśmierceniem ptaków, o którym mowa w pkt 2 lit. a:

- a) do wyznaczonego przez niego zakładu pakowania jaj, jeżeli jaja zostały umieszczone w pojemnikach jednorazowych oraz zastosowano środki bezpieczeństwa biologicznego określone przez tego lekarza,
- b) do zakładu wytwarzającego lub przetwarzającego produkty jajeczne w sposób określony w rozporządzeniu nr 853/2004 w załączniku III w sekcji X w rozdziale II, w celu ich przetworzenia w sposób określony w rozporządzeniu nr 852/2004 w załączniku II w rozdziale XI lub
- c) w celu ich usunięcia
— jeżeli ryzyko rozprzestrzenienia się grypy ptaków o niskiej zjadliwości jest minimalne.

2. Uśmiercanie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a, przeprowadza się zgodnie z przepisami o ochronie zwierząt przez:

- 1) niezwłoczne zabicie lub
- 2) poddanie ubojowi w rzeźni wyznaczonej przez powiatowego lekarza weterynarii, przeprowadzone pod jego nadzorem, jeżeli:
  - a) drób był transportowany z gospodarstwa bezpośrednio do wyznaczonej przez niego rzeźni,
  - b) drób był transportowany do wyznaczonej przez niego rzeźni w pojazdach zaplombowanych przez urzędowego lekarza weterynarii odpowiedzialnego za gospodarstwo lub pod jego nadzorem,
  - c) zastosowano określone przez niego dodatkowe środki bezpieczeństwa biologicznego,
  - d) powiatowy lekarz weterynarii właściwy ze względu na miejsce położenia rzeźni został poinformowany o planowanym terminie przywozu drobiu i wyraził zgodę na jego przyjęcie,
  - e) środki transportu i sprzęt wykorzystywane do transportu drobiu oraz inne przedmioty lub substancje, które mogły zostać skażone, zostaną niezwłocznie oczyszczone i odkażone,
  - f) produkty uboczne pozyskane z drobiu poddanego ubojowi zostaną usunięte.

3. Drobiu uśmiercanego w sposób, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, nie przemieszcza się z gospodarstwa do rzeźni do dnia stwierdzenia przez powiatowego lekarza weterynarii, w szczególności w wyniku podjętych czynności i badań laboratoryjnych, że ryzyko rozprzestrzenienia wirusa grypy ptaków o niskiej zjadliwości jest minimalne.

4. W przypadku wyznaczenia ogniska pierwotnego grypy ptaków o niskiej zjadliwości izolat wirusa:

- 1) poddaje się badaniom laboratoryjnym w celu ustalenia podtypu wirusa;
- 2) niezwłocznie przekazuje się do laboratorium referencyjnego Wspólnoty.

§ 26. 1. Powiatowy lekarz weterynarii, na podstawie przeprowadzonej analizy ryzyka, może wyrazić zgodę na niestosowanie środków określonych w:

- 1) § 25 ust. 1 pkt 2 lit. a i b, pkt 3 lit. a — w przypadku wyznaczenia ogniska grypy ptaków o niskiej zjadliwości w gospodarstwie niekomercyjnym, cyrku, ogrodzie zoologicznym, sklepie zoologicznym, rezerwacie przyrody lub na ogrodzonym obszarze, gdzie drób lub inne ptaki są utrzymywane lub hodowane na potrzeby pokazów zwierząt, edukacji, ochrony i zachowania zagrożonych gatunków lub zarejestrowanych rzadkich ras drobiu lub innych ptaków, prowadzenia podstawowych lub stosowanych badań naukowych,
- 2) § 25 ust. 1—3 — w przypadku wyznaczenia ogniska grypy ptaków o niskiej zjadliwości w zakładzie wylęgu drobiu,
- 3) § 25 ust. 1 pkt 2 lit. a i b i pkt 3 lit. a oraz ust. 2 pkt 2 — w przypadku wyznaczenia ogniska grypy ptaków o niskiej zjadliwości w gospodarstwie składającym się co najmniej z dwóch jednostek produkcyjnych, w odniesieniu do jednostek produkcyjnych, w których jest utrzymywany drób, u którego wykluczono zakażenie wirusem grypy ptaków

— jeżeli nie uniemożliwia to zwalczania tej choroby.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, powiatowy lekarz weterynarii:

- 1) stosuje środki określone w § 7 ust. 2 i 3;
- 2) zakazuje przemieszczania drobiu lub innych ptaków z gospodarstwa pochodzenia, z wyłączeniem przemieszczania drobiu lub innych ptaków z gospodarstwa do innego gospodarstwa znajdującego się na terytorium:
  - a) Rzeczypospolitej Polskiej lub
  - b) innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej, jeżeli właściwe organy tego państwa wyraziły na to zgodę.

§ 27. 1. W gospodarstwach uznanych w wyniku dochodzenia epizootycznego za gospodarstwa kontaktowe powiatowy lekarz weterynarii:

- 1) stosuje środki określone w § 3 ust. 1 pkt 3—5 oraz ust. 2 i 3 do dnia wykluczenia grypy ptaków o niskiej zjadliwości;
- 2) pobiera od zabitych ptaków próbki do badań laboratoryjnych w celu potwierdzenia lub wykluczenia zakażenia wirusem grypy ptaków o niskiej zjadliwości;
- 3) może zastosować środki określone w § 25 ust. 1—3, w szczególności gdy gospodarstwo kontaktowe znajduje się na obszarze, gdzie występuje duża liczba gospodarstw, w których są utrzymywane drób lub inne ptaki, lub liczebność drobiu lub

innych ptaków w tym gospodarstwie jest wysoka, przy czym środki te mogą być zastosowane przez powiatowego lekarza weterynarii po uwzględnieniu kryteriów określonych w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

2. W przypadku stwierdzenia grypy ptaków o niskiej zjadliwości w gospodarstwie kontaktowym obiekty budowlane lub inne miejsca, w których przebywały drób lub inne ptaki, środki transportu wykorzystywane do transportu drobiu lub innych ptaków, ich zwłok lub mięsa, paszy, ściółki lub nawozów naturalnych oraz inne przedmioty lub substancje, które mogły zostać skażone wirusem grypy ptaków o niskiej zjadliwości, czyści się i odkaża.

§ 28. 1. Powiatowy lekarz weterynarii w przypadku wyznaczenia ogniska grypy ptaków o niskiej zjadliwości określa obszar zamknięty, o promieniu co najmniej 1 km wokół ogniska tej choroby.

2. Na obszarze zamkniętym powiatowy lekarz weterynarii:

- 1) niezwłocznie sporządza spis wszystkich gospodarstw komercyjnych;
- 2) pobiera od ptaków utrzymywanych w gospodarstwach komercyjnych próbki do badań laboratoryjnych;
- 3) nakazuje:
  - a) usunięcie zwłok drobiu lub innych ptaków,
  - b) stosowanie środków bezpieczeństwa biologicznego przez osoby wchodzące do gospodarstwa lub z niego wychodzące, w celu wykluczenia rozprzestrzeniania się grypy ptaków o niskiej zjadliwości,
  - c) niezwłoczne czyszczenie i odkażenie środków transportu i sprzętu wykorzystywanych do transportu drobiu lub innych ptaków, paszy, ściółki lub nawozów naturalnych oraz innych przedmiotów lub substancji, które mogły zostać skażone wirusem grypy ptaków o niskiej zjadliwości;
- 4) zakazuje:
  - a) przemieszczania do i na obszarze zamkniętym drobiu lub innych ptaków, w tym drobiu odchowanego do rozpoczęcia nieśności i piskląt jednodniowych, oraz jaj,
  - b) przemieszczania z obszaru zamkniętego drobiu lub innych ptaków, w tym drobiu odchowanego do rozpoczęcia nieśności i piskląt jednodniowych, oraz jaj, chyba że wyrazi zgodę na takie przemieszczanie,
  - c) wyprowadzania z gospodarstwa i wprowadzania do gospodarstwa drobiu lub innych ptaków oraz ssaków utrzymywanych w gospodarstwach,

- d) wywożenia lub rozrzucania ściółki i nawozów naturalnych, chyba że wyrazi zgodę na takie wywożenie lub rozrzucanie,
  - e) organizowania targów, wystaw, pokazów lub konkursów, gdzie są gromadzone drób lub inne ptaki, chyba że wyrazi zgodę na organizowanie takich targów, wystaw, pokazów lub konkursów,
  - f) wypuszczania drobiu lub innych ptaków w celu odtworzenia zasobów ptactwa łownego;
- 5) może, po przeprowadzeniu analizy ryzyka, zastosować środki inne niż określone w pkt 1—4.

3. Środka określonego w ust. 2 pkt 4 lit. a nie stosuje się w odniesieniu do transportu przez obszar zamknięty drogami lub koleją bez rozładunku lub zatrzymywania się.

4. Środka określonego w ust. 2 pkt 4 lit. c nie stosuje się w odniesieniu do ssaków utrzymywanych wyłącznie w pomieszczeniach mieszkalnych niemających:

- 1) kontaktu z drobiem lub innymi ptakami;
- 2) dostępu do klatek lub miejsc, w których są utrzymywane drób i inne ptaki.

§ 29. 1. Powiatowy lekarz weterynarii może wyrazić zgodę na:

- 1) przemieszczanie nawozów naturalnych z gospodarstwa znajdującego się na obszarze zamkniętym do wyznaczonego przez niego zakładu, w celu przetworzenia lub tymczasowego przechowywania i późniejszego przetworzenia w sposób określony w przepisach rozporządzenia nr 1774/2002/WE lub przepisach Komisji Europejskiej wydanych zgodnie z art. 64 ust. 2 dyrektywy 2005/94/WE;

2) bezpośredni transport:

- a) drobiu do rzeźni znajdującej się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w celu poddania ubojowi,
- b) drobiu do gospodarstwa, w którym nie utrzymuje się drobiu, znajdującego się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- c) piskląt jednodniowych do gospodarstwa znajdującego się na terytorium:
  - Rzeczypospolitej Polskiej lub
  - innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej, jeżeli piskląta wykluły się z jaj wylęgowych pochodzących z gospodarstwa znajdującego się poza obszarem zamkniętym, a w zakładzie wylęgu drobiu jaja wylęgowe oraz wyklute z nich piskląta nie miały kontaktu z jajami wylęgowymi oraz pisklętami pochodzącymi ze stad drobiu znajdujących się na obszarze zamkniętym,

d) jaj wylęgowych do wyznaczonego przez niego zakładu wylęgu drobiu, jeżeli jaja i ich opakowania przed wysyłką zostały poddane odkażaniu, a ich oznakowanie umożliwia identyfikację miejsca pochodzenia tych jaj,

e) jaj konsumpcyjnych do wyznaczonego przez niego zakładu pakowania jaj, jeżeli jaja zostały umieszczone w pojemnikach jednorazowych oraz zastosowano środki bezpieczeństwa biologicznego określone przez tego lekarza,

f) jaj konsumpcyjnych do zakładu wytwarzającego lub przetwarzającego produkty jajeczne w sposób określony w rozporządzeniu nr 853/2004 w załączniku III w sekcji X w rozdziale II, w celu ich przetworzenia w sposób określony w rozporządzeniu nr 852/2004 w załączniku II w rozdziale XI, znajdującego się na obszarze zamkniętym lub poza nim,

g) jaj konsumpcyjnych w celu ich usunięcia.

2. Gospodarstwo przeznaczenia drobiu, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lit. b i c tiret pierwszym, obejmuje się nadzorem urzędowym, a przywieziony drób i piskląta jednodniowe pozostają w tym gospodarstwie przez 21 dni.

§ 30. Powiatowy lekarz weterynarii, na podstawie przeprowadzonej analizy ryzyka, może wyrazić zgodę na niestosowanie środków określonych w § 28 ust. 1 i 2 oraz § 29 w przypadku stwierdzenia grypy ptaków o niskiej zjadliwości w zakładzie wylęgu drobiu lub gospodarstwie niekomercyjnym, cyrku, ogrodzie zoologicznym, sklepie zoologicznym, rezerwacie przyrody lub na ogrodzonym obszarze, gdzie drób lub inne ptaki są utrzymywane lub hodowane na potrzeby pokazów zwierząt, edukacji, ochrony i zachowania zagrożonych gatunków lub zarejestrowanych rzadkich ras drobiu lub innych ptaków, prowadzenia podstawowych lub stosowanych badań naukowych, jeżeli nie uniemożliwia to zwalczania tej choroby.

§ 31. Środki określone w § 28 i 29 stosuje się:

- 1) co najmniej przez 21 dni, licząc od dnia zakończenia wstępnego czyszczenia i odkażania ogniska, nie krócej jednak niż do dnia przeprowadzenia przez powiatowego lekarza weterynarii badań na obszarze zamkniętym i stwierdzenia, na podstawie analizy ryzyka, że ryzyko rozprzestrzeniania się grypy ptaków o niskiej zjadliwości jest minimalne;
- 2) co najmniej przez 42 dni, licząc od dnia wyznaczenia ogniska, nie krócej jednak niż do dnia przeprowadzenia przez powiatowego lekarza weterynarii badań na obszarze zamkniętym i stwierdzenia, na podstawie analizy ryzyka, że ryzyko rozprzestrzeniania się grypy ptaków o niskiej zjadliwości jest minimalne, lub
- 3) przez okres wskazany w przepisach wydanych przez Komisję Europejską zgodnie z art. 64 ust. 3 dyrektywy 2005/94/WE.

Rozdział 5

Rozdział 6

Sposób zapobiegania przeniesieniu wirusów grypy ptaków na inne gatunki zwierząt

§ 32. 1. Powiatowy lekarz weterynarii w przypadku stwierdzenia wystąpienia grypy ptaków w gospodarstwie:

- 1) pobiera od świń znajdujących się w tym gospodarstwie próbki do badań laboratoryjnych w celu potwierdzenia lub wykluczenia, czy zwierzęta te przebyły grypę ptaków lub są aktualnie zakażone wirusem grypy ptaków;
- 2) zakazuje przemieszczania świń z gospodarstwa do czasu uzyskania wyników badań, o których mowa w pkt 1.

2. W przypadku gdy wyniki badań, o których mowa w ust. 1 pkt 1, potwierdzają:

- 1) zakażenie świń wirusem grypy ptaków, przemieszczanie świń do innych gospodarstw, w których są utrzymywane świny lub do wyznaczonych rzeźni, może odbywać się wyłącznie, jeżeli:
  - a) powiatowy lekarz weterynarii wyraził na to zgodę,
  - b) w wyniku tych badań zostanie stwierdzone, że ryzyko rozprzestrzeniania się grypy ptaków jest minimalne;
- 2) zagrożenie epizootyczne lub epidemiczne, świny niezwłocznie zabija się:
  - a) pod nadzorem urzędowym,
  - b) zgodnie z przepisami o ochronie zwierząt,
  - c) w sposób zapobiegający rozprzestrzenianiu się grypy ptaków, w szczególności podczas ich transportu.

§ 33. 1. W przypadku stwierdzenia grypy ptaków w gospodarstwie powiatowy lekarz weterynarii, na podstawie przeprowadzonej analizy ryzyka, może zastosować środki, o których mowa w § 32, w odniesieniu do:

- 1) innych gatunków ssaków znajdujących się w tym gospodarstwie;
- 2) gospodarstw kontaktowych.

2. W przypadku stwierdzenia w gospodarstwie zakażenia wirusem grypy ptaków u świń lub innych gatunków ssaków powiatowy lekarz weterynarii może objąć to gospodarstwo nadzorem urzędowym w celu ustalenia ryzyka rozprzestrzeniania się wirusa grypy ptaków.

3. Powiatowy lekarz weterynarii, za pośrednictwem wojewódzkiego lekarza weterynarii, powiadamia Głównego Lekarza Weterynarii o wynikach badań i zastosowanych środkach określonych w § 32 oraz w ust. 1. Główny Lekarz Weterynarii przekazuje te informacje Komisji Europejskiej.

Czyszczenie i odkażanie oraz warunki i sposób ponownego umieszczenia zwierząt w gospodarstwach

§ 34. 1. Czyszczenie i odkażanie w gospodarstwach, w tym przedmiotów lub substancji, które mogły zostać skażone wirusem grypy ptaków, oraz, jeżeli jest to konieczne — dezynsekcję i deratyzację przeprowadza się:

- 1) pod nadzorem urzędowym;
- 2) zgodnie z wytycznymi urzędowego lekarza weterynarii;
- 3) w warunkach i w sposób określony w załączniku nr 4 do rozporządzenia.

2. Drobiu lub innych ptaków nie wprowadza się do miejsc, w tym na wybiegi na terenie gospodarstwa, gdzie były utrzymywane drób lub inne ptaki, u których stwierdzono zakażenie wirusem grypy ptaków, do dnia wykluczenia w tych miejscach przez powiatowego lekarza weterynarii obecności wirusów grypy ptaków.

3. Czyszczenie i odkażanie rzeźni, posterunków kontroli granicznej, środków transportu, w tym przedmiotów lub substancji, które mogły zostać skażone wirusem grypy ptaków, przeprowadza się pod nadzorem urzędowym i zgodnie z wytycznymi urzędowego lekarza weterynarii.

4. Urządzenia, przedmioty lub substancje, które mogły zostać skażone wirusem grypy ptaków i których nie można oczyścić i odkazić lub poddać obróbce eliminującej skażenie, niszczy się.

5. Do odkażania, o którym mowa w ust. 1—4, stosuje się produkty biobójcze oraz ich stężenia:

- 1) dopuszczone do obrotu na podstawie przepisów o produktach biobójczych;
- 2) zgodnie z zaleceniami producenta lub wytycznymi urzędowego lekarza weterynarii, jeżeli takie zostały określone.

§ 35. 1. Ponowne umieszczenie zwierząt w gospodarstwie komercyjnym, w którym stwierdzono grypę ptaków, może nastąpić po upływie 21 dni od dnia zakończenia ostatecznego czyszczenia i odkażania.

2. W okresie 21 dni od dnia ponownego umieszczenia zwierząt w gospodarstwie komercyjnym:

- 1) urzędowy lekarz weterynarii przeprowadza badanie kliniczne drobiu co najmniej raz, przy czym badanie to, a w przypadku gdy wykonuje się kilka badań — ostatnie badanie, przeprowadza się w terminie możliwie najbliższym końca 21-dniowego okresu od dnia ponownego umieszczenia zwierząt w tym gospodarstwie;
- 2) powiatowy lekarz weterynarii:
  - a) przeprowadza badania laboratoryjne, w tym badania zwłok drobiu padłego w czasie ponownego umieszczenia zwierząt w tym gospodarstwie,

- b) nakazuje:
- stosowanie określonych przez niego środków bezpieczeństwa biologicznego przez osoby wychodzące do tego gospodarstwa lub z niego wychodzące, mających na celu wykluczenie rozprzestrzeniania się wirusa grypy ptaków,
  - posiadaczowi zwierząt prowadzenie dokumentacji, do której wpisuje się wyniki produkcyjne oraz informacje o objawach klinicznych i padnięciach drobiu utrzymywanego w tym gospodarstwie,
  - niezwłoczne informowanie o zwiększonej zachorowalności lub śmiertelności lub znacznym obniżeniu produktywności zwierząt utrzymywanych w tym gospodarstwie;
- 3) zakazuje przemieszczania drobiu z gospodarstwa komercyjnego, chyba że wyrazi zgodę na takie przemieszczanie.
3. Powiatowy lekarz weterynarii może, na podstawie przeprowadzonej analizy ryzyka, zastosować środki określone w ust. 2 w gospodarstwie innym niż gospodarstwo komercyjne lub w stosunku do innych gatunków zwierząt w gospodarstwie komercyjnym.
4. Ponowne umieszczenie zwierząt w gospodarstwach kontaktowych odbywa się zgodnie z wytycznymi określonymi przez powiatowego lekarza weterynarii, po przeprowadzeniu przez niego oceny ryzyka.

Rozdział 7

Warunki i sposób wprowadzania szczepień interwencyjnych i ochronnych drobiu lub innych ptaków przeciwko grypie ptaków

§ 36. Niedopuszczalne jest wykonywanie szczepień przeciwko grypie ptaków.

§ 37. 1. Dopuszcza się, jako środek krótkoterminowy, po przeprowadzeniu analizy ryzyka wskazującej na ryzyko rozprzestrzeniania się grypy ptaków na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wykonywanie szczepień interwencyjnych drobiu lub innych ptaków przeciwko grypie ptaków, jeżeli wyznaczono ognisko grypy ptaków na terytorium:

- 1) Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa trzeciego, które ze względu na położenie geograficzne lub występujące warunki meteorologiczne stwarzają ryzyko rozprzestrzeniania się grypy ptaków na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. W celu wprowadzenia szczepień interwencyjnych Główny Lekarz Weterynarii sporządza plan takich szczepień i przedkłada go Komisji Europejskiej do zatwierdzenia.

3. Plan, o którym mowa w ust. 2:

- 1) sporządza się zgodnie ze strategią DIVA;
- 2) zawiera w szczególności:
  - a) opis sytuacji epizootycznej, ze względu na którą powinny być wykonywane szczepienia interwencyjne,

- b) określenie obszaru geograficznego, na którym mają być wykonywane szczepienia interwencyjne, oraz liczbę gospodarstw na tym obszarze, w tym liczbę gospodarstw, w których mają być wykonywane te szczepienia,
- c) określenie gatunków, kategorii lub grup drobiu lub innych ptaków, które będą zaszczepione,
- d) szacunkową liczbę drobiu lub innych ptaków, które będą zaszczepione,
- e) skróconą charakterystykę szczepionki,
- f) przewidywany czas trwania szczepień,
- g) szczegółowe określenie warunków przemieszczania szczepionego drobiu lub innych ptaków przy spełnieniu wymagań określonych w rozporządzeniu,
- h) sposób znakowania i rejestracji zaszczepionego drobiu lub innych ptaków,
- i) wskazanie kryteriów podjęcia decyzji o zastosowaniu szczepienia interwencyjnego w gospodarstwach kontaktowych, jeżeli jest planowane jego przeprowadzenie w takich gospodarstwach,
- j) opis badań klinicznych i laboratoryjnych, jakie mają być przeprowadzane w gospodarstwach, w których mają być wykonywane szczepienia interwencyjne, oraz w innych gospodarstwach znajdujących się na obszarze szczepienia interwencyjnego, na potrzeby monitorowania sytuacji epizootycznej, skuteczności szczepienia interwencyjnego i kontrolowania przemieszczania szczepionego drobiu lub innych ptaków.

4. Dopuszcza się przemieszczanie drobiu lub innych ptaków, objętych szczepieniami interwencyjnymi, ich mięsa lub jaj po spełnieniu wymagań w tym zakresie, które są określone w załączniku nr 5 do rozporządzenia.

5. Szczepienia interwencyjne mogą być wprowadzone przed zatwierdzeniem planu, o którym mowa w ust. 2, jeżeli:

- 1) przed rozpoczęciem szczepień Komisja Europejska została powiadomiona o planie i decyzji o wykonywaniu szczepień interwencyjnych;
- 2) został wprowadzony zakaz przemieszczania drobiu lub innych ptaków i produktów z nich pozyskanych, z wyłączeniem przypadków przemieszczania określonych w załączniku nr 5 do rozporządzenia;
- 3) wykonywane szczepienia nie uniemożliwiają zwalczania grypy ptaków.

§ 38. 1. Dopuszcza się, jako środek długoterminowy, szczepienie ochronne drobiu lub innych ptaków przeciwko grypie ptaków, jeżeli, na podstawie przeprowadzonej analizy ryzyka, zostanie stwierdzone, że określone obszary Rzeczypospolitej Polskiej, niektóre kierunki hodowli drobiu, kategorie lub grupy drobiu lub innych ptaków są zagrożone grypą ptaków.

2. W celu wprowadzenia szczepień ochronnych Główny Lekarz Weterynarii sporządza plan takich szczepień i przedkłada go Komisji Europejskiej do zatwierdzenia.

3. Plan, o którym mowa w ust. 2:

- 1) sporządza się zgodnie ze strategią DIVA;
- 2) zawiera oprócz informacji określonych w § 37 ust. 3 pkt 2 lit. c—h:
  - a) opis sytuacji epizootycznej, w tym historii grypy ptaków, ze względu na którą powinny być wykonywane szczepienia ochronne,
  - b) określenie obszaru geograficznego, kierunków hodowli, kategorii lub grup drobiu lub innych ptaków, jakie mają być objęte szczepieniami ochronnymi, oraz liczbę wszystkich gospodarstw na tym obszarze, w tym liczbę i typ gospodarstw, w których mają być wykonywane szczepienia,
  - c) opis badań laboratoryjnych, jakie mają być przeprowadzane w gospodarstwach, w których mają być wykonywane szczepienia ochronne, oraz przeprowadzania nadzoru i badań w innych gospodarstwach znajdujących się na obszarze szczepień ochronnych lub obszarze utrzymywania grupy drobiu lub innych ptaków, na potrzeby monitorowania sytuacji epizootycznej, skuteczności szczepienia ochronnego i kontrolowania przemieszczania szczepionego drobiu lub innych ptaków.

§ 39. 1. Przeładunek, transport, produkcja, przechowywanie, dostawa, dystrybucja i sprzedaż szczepionek przeciwko grypie ptaków odbywa się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pod nadzorem urzędowym.

2. W przypadku wprowadzenia szczepień interwencyjnych lub ochronnych stosuje się szczepionki dopuszczone do obrotu zgodnie z przepisami Prawa farmaceutycznego lub rozporządzenia (WE) nr 726/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. ustanawiającego wspólnotowe procedury wydawania pozwoleń dla produktów leczniczych stosowanych u ludzi i do celów weterynaryjnych i nadzoru nad nimi oraz ustanawiającego Europejską Agencję Leków (Dz. Urz. UE L 136 z 30.04.2004, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 34, str. 229).

Rozdział 8

Przepisy końcowe

§ 40. Jeżeli powiatowy lekarz weterynarii:

- 1) zastosował środki, o których mowa w § 8, § 10 ust. 5, § 12,
- 2) wyraził zgodę na niestosowanie środków określonych w:
  - a) § 6 ust. 1 pkt 1 lit. a — w przypadku, o którym mowa w § 7 ust. 1,
  - b) § 25 ust. 1 pkt 2 lit. a i b, pkt 3 lit. a oraz ust. 2 pkt 2 — w przypadku, o którym mowa w § 26 ust. 1 pkt 3

— to stosuje, odpowiednio do miejsca i okoliczności wystąpienia grypy ptaków, środki obejmujące w szczególności odosobnienie drobiu lub innych ptaków, określenie szczegółowych warunków przemieszczania zwierząt i szczegółowego sposobu postępowania ze zwierzętami oraz szczegółowego sposobu postępowania osób zatrudnionych do obsługi tych zwierząt.

§ 41. 1. Powiatowy lekarz weterynarii, za pośrednictwem wojewódzkiego lekarza weterynarii, przekazuje niezwłocznie Głównemu Lekarzowi Weterynarii informację o:

- 1) zastosowaniu środków, o których mowa w § 8, § 10 ust. 5, § 11 ust. 2 pkt 3, § 12, § 19 ust. 1 i § 25 ust. 1 pkt 2 lit. a i b, pkt 3 lit. a oraz ust. 2 pkt 2;
- 2) wyrażeniu zgody na niestosowanie środków określonych w:
  - a) § 6 ust. 1 pkt 1 lit. a — w przypadku, o którym mowa w § 7 ust. 1 pkt 2 i 3,
  - b) § 11 ust. 1—3 i § 17 ust. 1 — w przypadku, o którym mowa w § 20 pkt 1 i 3,
  - c) § 11 ust. 1 pkt 2—5, ust. 2 pkt 2 lit. e i f, § 17 ust. 1 pkt 3 lit. a—c — w przypadku, o którym mowa w § 20 ust. 1 pkt 2,
  - d) § 25 ust. 1 pkt 2 lit. a i b oraz pkt 3 lit. a — w przypadku, o którym mowa w § 26 ust. 1 pkt 1,
  - e) § 25 ust. 1—3 — w przypadku, o którym mowa w § 26 ust. 1 pkt 2,
  - f) § 25 ust. 1 pkt 2 lit. a i b, pkt 3 lit. a oraz ust. 2 pkt 2 — w przypadku, o którym mowa w § 26 ust. 1 pkt 3,
  - g) § 28 ust. 1 i 2 oraz § 29 — w przypadku, o którym mowa w § 30.

2. Główny Lekarz Weterynarii niezwłocznie przekazuje Komisji Europejskiej informację, o której mowa w ust. 1.

§ 42. Czynności, o których mowa w § 3, § 5 ust. 2, § 6 ust. 1 pkt 3 lit. a i ust. 4 pkt 1, § 7 ust. 2 pkt 2, § 9 ust. 1 pkt 2, § 11 ust. 1 pkt 2 i 5, § 12 ust. 2 pkt 1 lit. a tiret drugim, pkt 5 lit. b i pkt 6, § 16 ust. 1, § 22 ust. 1 i 2, § 23 ust. 2, § 25 ust. 1 pkt 5 lit. b oraz ust. 3 i 4 pkt 1, § 27 ust. 1 pkt 2, § 28 ust. 2 pkt 2, § 31 pkt 1 i 2, § 32 ust. 1 pkt 1, § 33 ust. 2, § 35 ust. 2 pkt 1 i pkt 2 lit. a oraz § 38 ust. 3 pkt 2 lit. c, przeprowadza się zgodnie z podręcznikiem diagnostycznym zawartym w załączniku do decyzji Komisji 2006/437/WE z dnia 4 sierpnia 2006 r. zatwierdzającej podręcznik diagnostyczny dotyczący grypy ptaków, przewidziany w dyrektywie Rady 2005/94/WE (Dz. Urz. UE L 237 z 31.08.2006, str. 1).

§ 43. Czyszczenie i odkażanie, o którym mowa w § 6 ust. 2, § 9 ust. 2, § 11 ust. 2 pkt 1 lit. c, § 13 ust. 5, § 16 ust. 1, § 17 ust. 1 pkt 2 lit. a i ust. 4, § 23 ust. 1 pkt 2, § 25 ust. 1 pkt 2 lit. d i e oraz ust. 2 pkt 2 lit. e, § 27 ust. 2, § 28 ust. 2 pkt 3 lit. c, § 31 pkt 1 oraz § 35 ust. 1, przeprowadza się w sposób określony w § 34.

§ 44. Do dnia 1 kwietnia 2008 r. do zwalczania u dzikich ptaków wysoce zjadliwej grypy ptaków stosuje się również przepisy decyzji Komisji 2006/563/WE z dnia 11 sierpnia 2006 r. dotyczącej niektórych środków ochronnych w odniesieniu do wysoce zjadliwej grypy ptaków podtypu H5N1 wśród dzikiego ptactwa we Wspólnocie i uchylającej decyzję 2006/115/WE (Dz. Urz. UE L 222 z 15.08.2006, str. 11, z późn. zm.), z tym że zadania lub czynności dla państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub właściwego organu określone w art. 3 ust. 1, 4 i 5, art. 4—13 oraz art. 15 tej decyzji wykonuje powiatowy lekarz weterynarii, z wyłączeniem zadań lub czynności określonych w art. 3 ust. 3 oraz art. 16 tej decyzji, które wykonuje Główny Lekarz Weterynarii.

§ 45. Tracą moc:

- 1) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 września 2004 r. w sprawie zwalczania wysoce zjadliwej grypy ptaków d. pomoru drobiu (Dz. U. Nr 215, poz. 2187);
- 2) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 kwietnia 2006 r. w sprawie środków podejmowanych w związku ze zwalczaniem u drobiu wysoce zjadliwej grypy ptaków d. pomoru drobiu (Dz. U. Nr 71, poz. 493);

3) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 lipca 2006 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem u dzikich ptaków wysoce zjadliwej grypy ptaków d. pomoru drobiu (Dz. U. Nr 128, poz. 900).

§ 46. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi: *M. Sawicki*

Załączniki do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 grudnia 2007 r. (poz. 1752)

Załącznik nr 1

**KRYTERIA, PO KTÓRYCH UWZGLĘDNIENIU MOGĄ BYĆ ZASTOSOWANE ŚRODKI OKREŚLONE
W § 9 UST. 1 PKT 3, § 19 UST. 1 PKT 2 I § 27 UST. 1 PKT 3**

Kryteria	
Za zabicim ptaków	Przeciwko zabiciu ptaków
Objawy kliniczne wskazujące na grypę ptaków	Brak objawów klinicznych wskazujących na grypę ptaków w gospodarstwie kontaktowym oraz brak powiązania epizootycznego
Wysoka wrażliwość na grypę ptaków gatunku drobiu o podstawowym znaczeniu dla danego gospodarstwa	Niska wrażliwość na grypę ptaków gatunku drobiu o podstawowym znaczeniu dla danego gospodarstwa
Przemieszczanie drobiu lub innych ptaków z gospodarstw, w których stwierdzono grypę ptaków, do gospodarstw kontaktowych po upływie okresu prawdopodobnego wprowadzenia wirusa grypy ptaków do zakażonego gospodarstwa	Nie stwierdzono przemieszczania drobiu lub innych ptaków z gospodarstw, w których stwierdzono grypę ptaków, do gospodarstw kontaktowych po upływie okresu prawdopodobnego wprowadzenia wirusa grypy ptaków do zakażonego gospodarstwa
Położenie gospodarstw kontaktowych na obszarze, gdzie występuje duża liczba gospodarstw, w których są utrzymywane drób lub inne ptaki, lub liczebność drobiu lub innych ptaków w tym gospodarstwie jest wysoka	Położenie gospodarstw kontaktowych na obszarze, gdzie występuje duża liczba gospodarstw, w których są utrzymywane drób lub inne ptaki, lub liczebność drobiu lub innych ptaków w tym gospodarstwie jest wysoka
Grypa ptaków występuje od pewnego czasu, a jej wirus może rozprzestrzeniać się z gospodarstw, w których stwierdzono grypę ptaków przed zastosowaniem środków w celu zwalczania tej choroby	Grypa ptaków występuje, ale rozprzestrzenianie się jej wirusa z gospodarstw, w których stwierdzono grypę ptaków przed zastosowaniem środków w celu zwalczania tej choroby, jest minimalne
Położenie gospodarstw kontaktowych w promieniu 500 metrów ¹⁾ od gospodarstw, w których stwierdzono grypę ptaków	Położenie gospodarstw kontaktowych w promieniu powyżej 500 metrów ¹⁾ od gospodarstw, w których stwierdzono grypę ptaków
Gospodarstwa kontaktowe są powiązane więcej niż z jednym gospodarstwem, w którym stwierdzono grypę ptaków	Gospodarstwa kontaktowe nie są powiązane z gospodarstwami, w których stwierdzono grypę ptaków
Grypa ptaków nie jest pod kontrolą i wzrasta liczba gospodarstw, w których stwierdzono grypę ptaków	Grypa ptaków jest pod kontrolą

¹⁾ W przypadku gdy gospodarstwo znajduje się na obszarze, gdzie występuje duża liczba gospodarstw, w których jest utrzymywany drób lub inne ptaki, lub liczebność drobiu lub innych ptaków w tym gospodarstwie jest wysoka wysokiego zagrożenia drobiu należy brać pod uwagę większą odległość.

**SPOSÓB PRZEKAZYWANIA I ZAKRES INFORMACJI PRZEKAZYWANYCH
PRZEZ GŁÓWNEGO LEKARZA WETERYNARII W PRZYPADKU PODEJRZENIA WYSTĄPIENIA
LUB STWIERDZENIA GRYPY PTAKÓW NA TERYTORIUM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

1. W okresie 24 godzin od potwierdzenia ogniska pierwotnego grypy ptaków, w tym stwierdzenia grypy ptaków w rzeźni lub w środkach transportu, przekazuje się w sposób określony w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 1 lutego 2006 r. w sprawie wykazu chorób zakaźnych zwierząt podlegających notyfikacji w Unii Europejskiej oraz zakresu, sposobu i terminów przekazywania informacji o tych chorobach (Dz. U. Nr 24, poz. 182) następujące informacje:

- 1) datę przekazania informacji;
- 2) godzinę przekazania informacji;
- 3) nazwę państwa członkowskiego Unii Europejskiej przekazującego informacje;
- 4) nazwę choroby zakaźnej zwierząt;
- 5) liczbę ognisk lub wyników badań wskazujących na zakażenie grypą ptaków w rzeźni lub środku transportu;
- 6) datę pierwszego podejrzenia wystąpienia grypy ptaków;
- 7) datę potwierdzenia wystąpienia grypy ptaków;
- 8) metody użyte do potwierdzenia grypy ptaków;
- 9) miejsce potwierdzenia grypy ptaków, w tym gospodarstwo, rzeźnię lub środek transportu;
- 10) położenie geograficzne ogniska, rzeźni lub środka transportu, gdzie przebywały ptaki, w przypadku których wyniki badań potwierdziły obecność grypy ptaków;
- 11) środki zastosowane do zwalczania grypy ptaków.

2. W przypadku stwierdzenia grypy ptaków w rzeźni lub środku transportu oprócz informacji, o których mowa w ust. 1, przekazuje się następujące informacje:

- 1) szacunkową liczbę, z określeniem kategorii, wrażliwego drobiu lub innych ptaków znajdujących się w rzeźni lub środku transportu;
- 2) szacunkową liczbę, z określeniem kategorii, zwłok drobiu lub innych ptaków znajdujących się w rzeźni lub środku transportu;
- 3) współczynnik zachorowalności i szacunkową liczbę drobiu lub innych ptaków, u których potwierdzono grypę ptaków, w odniesieniu do każdej kategorii drobiu lub innych ptaków;
- 4) szacunkową liczbę drobiu lub innych ptaków zabitych lub poddanych ubojowi w rzeźni lub środku transportu;

- 5) szacunkową liczbę usuniętego drobiu lub innych ptaków;
- 6) odległość rzeźni, w której stwierdzono grypę ptaków, od najbliższego gospodarstwa komercyjnego, w którym są utrzymywane drób lub inne ptaki;
- 7) położenie geograficzne gospodarstwa lub gospodarstw pochodzenia drobiu zakażonego lub zwłok takiego drobiu.

3. W przypadku stwierdzenia ognisk wtórnych informacji, o których mowa w ust. 1 i 2, przekazuje się w terminie określonym w rozporządzeniu wymienionym w ust. 1.

4. Po przekazaniu informacji, o których mowa w ust. 1—3, Główny Lekarz Weterynarii niezwłocznie przekazuje Komisji Europejskiej i innym państwom członkowskim Unii Europejskiej pisemne sprawozdanie zawierające w szczególności:

- 1) datę zabicia lub poddania ubojowi drobiu lub innych ptaków w gospodarstwie, rzeźni lub środku transportu oraz usunięcia ich zwłok;
- 2) informacje o prawdopodobnym lub potwierdzonym źródle pochodzenia wirusa grypy ptaków;
- 3) informacje o zastosowanych środkach kontroli w zakresie przemieszczania zwierząt oraz skuteczności ich przestrzegania;
- 4) określenie typu genetycznego wirusa grypy ptaków, jeżeli grypa ptaków została stwierdzona w rzeźni lub środku transportu;
- 5) w przypadku gdy drób lub inne ptaki zostały zabite lub poddane ubojowi w gospodarstwie kontaktowym lub gospodarstwie, w którym u utrzymwanego drobiu lub innych ptaków stwierdzono podejrzenie zakażenia wirusem grypy ptaków, informacje dotyczące:
  - a) daty zabicia lub poddania ubojowi oraz szacunkowej liczby drobiu lub innych ptaków zabitych lub poddanych ubojowi w każdym gospodarstwie, z podaniem ich kategorii,
  - b) związku epizootycznego pomiędzy źródłem zakażenia a każdym gospodarstwem kontaktowym lub podanie innych przyczyn podejrzenia wystąpienia grypy ptaków,
  - c) przyczyn odstąpienia od zabicia lub poddania ubojowi drobiu lub innych ptaków w gospodarstwach kontaktowych.

5. W przypadku stwierdzenia grypy ptaków u drobiu lub innych ptaków lub skażenia wirusem grypy ptaków produktów pozyskanych z drobiu wprowadzanych na terytorium Unii Europejskiej, w posterunkach

kontroli granicznej, stacjach kwarantanny lub składach celnych, składach wolnoctwowych lub magazynach znajdujących się w wolnym obszarze celnym, Główny Lekarz Weterynarii niezwłocznie powiadamia o tym Komisję Europejską i składa sprawozdanie dotyczące zastosowanych środków.

6. Jeżeli w ramach sprawowanego nadzoru w zakresie występowania zakażeń wirusem grypy ptaków

zostanie stwierdzone zagrożenie epizootyczne, Główny Lekarz Weterynarii przed upływem 24 godzin od powzięcia informacji o tym zagrożeniu powiadamia Komisję Europejską i inne państwa członkowskie Unii Europejskiej o zaistniałym zagrożeniu.

7. Główny Lekarz Weterynarii powiadamia Komisję Europejską o wynikach kontroli, jakiej zostały poddane ssaki w celu wykrycia grypy ptaków.

Załącznik nr 3

KRYTERIA, PO KTÓRYCH UWZGLĘDNIENIU MOGĄ BYĆ ZASTOSOWANE ŚRODKI OKREŚLONE W § 3 UST. 1 PKT 1—3 I PKT 5 I UST. 2 I 3 ORAZ § 25 UST. 1 PKT 2 LIT. A I PKT 3 LIT. A, W PRZYPADKU STWIERDZENIA W GOSPODARSTWIE GRYPY PTAKÓW O NISKIEJ ZJADLIWOŚCI

Stosowanie przez powiatowego lekarza weterynarii środków określonych w § 3 ust. 1 pkt 1—3 i pkt 5 i ust. 2 i 3 oraz § 25 ust. 1 pkt 2 lit. a i pkt 3 lit. a, w przypadku stwierdzenia w gospodarstwie grypy ptaków o niskiej zjadliwości, następuje po uwzględnieniu, w szczególności, następujących kryteriów:

- 1) gatunku drobiu lub innych ptaków;
- 2) liczby gospodarstw znajdujących się w pobliżu gospodarstwa wysyłki;
- 3) położenia geograficznego wyznaczonej rzeźni, zakładu wylęgu drobiu lub zakładu pakowania jaj;
- 4) środków bezpieczeństwa biologicznego stosowanych w odniesieniu do gospodarstw, grup drobiu lub innych ptaków podczas transportu i w trakcie uboju;
- 5) trasy transportu;
- 6) dowodów wskazujących na rozprzestrzenianie się grypy ptaków o niskiej zjadliwości;
- 7) ewentualnego zagrożenia dla zdrowia publicznego;
- 8) dalszego przetwarzania produktów pozyskanych z drobiu lub innych ptaków;
- 9) ewentualnego wpływu na sytuację społeczno-ekonomiczną zastosowania środków zwalczania grypy ptaków o niskiej zjadliwości.

Załącznik nr 4

WARUNKI I SPOSÓB PRZEPROWADZANIA CZYSZCZENIA I ODKAŻANIA

1. Wyboru produktów biobójczych i procedur odkażania dokonuje się, biorąc pod uwagę specyfikę gospodarstw, środków transportu oraz innych przedmiotów, które mają być poddane czyszczeniu i odkażaniu.

2. Warunki stosowania produktów biobójczych i środków odtłuszczających, w szczególności ciśnienie, minimalna temperatura oraz czas kontaktu, nie powinny mieć wpływu na skuteczność tych środków.

3. Po zakończeniu czyszczenia przeprowadzonego przy użyciu cieczy pod ciśnieniem oraz po odkażeniu stosuje się środki ostrożności wykluczające ponowne skażenie uprzednio oczyszczonych i odkażonych powierzchni.

4. Proces czyszczenia i odkażania dokumentuje się w sposób określony w przepisach wydanych na podstawie art. 61 ust. 1 pkt 1 lit. i ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt. Dokumentację przechowuje się w gospodarstwie lub środku transportu.

5. Środki transportu wykorzystywane do transportu drobiu lub innych ptaków oraz przez osoby zatrudnione czyści się i odkaża.

6. Niezależnie od rodzaju użytego produktu biobójczego czyszczenie i odkażanie powinno być przeprowadzone w następujący sposób:

- 1) starannie nasącza się produktem biobójczym ściółkę lub nawozy naturalne;

- 2) dokładnie myje się i oczyszcza podłogę, podłogi, rampy i ściany, jeżeli jest to możliwe — po usunięciu lub rozebraniu wyposażenia lub instalacji, które w przypadku pozostawienia zmniejszyłyby skuteczność czyszczenia i odkażania;
- 3) po wykonaniu czynności określonych w pkt 1 i 2 stosuje się produkt biobójczy zgodnie z zaleceniami producenta.

7. Wstępne czyszczenie i odkażanie gospodarstwa przeprowadza się w następujący sposób:

- 1) podczas zabijania drobiu lub innych ptaków podejmuje się środki w celu wykluczenia lub zminimalizowania rozprzestrzeniania się wirusa grypy ptaków obejmujące:
  - a) instalację tymczasowego wyposażenia odkażającego,
  - b) dostarczenie odzieży ochronnej i pryszniców,
  - c) odkażanie użytego sprzętu i innych przedmiotów,
  - d) wyłączenie zasilania systemu wentylacyjnego;
- 2) zwłoki zabitego drobiu lub innych ptaków odkaża się produktem biobójczym;
- 3) transport zwłok drobiu lub innych ptaków z gospodarstwa w celu ich usunięcia odbywa się:
  - a) przy wykorzystaniu zamkniętych i szczelnych środków transportu,
  - b) pod nadzorem urzędowym,
  - c) w sposób wykluczający rozprzestrzenianie się wirusa grypy ptaków;
- 4) po przetransportowaniu z gospodarstwa zabitego drobiu lub innych ptaków w celu ich usunięcia części gospodarstwa, w których przebywały te zwierzęta, oraz miejsca skażone podczas ich zabijania lub sekcji zwłok niezwłocznie odkaża się;
- 5) tkanki lub krew pozostałe w miejscu zabicia lub sekcji zwłok drobiu lub innych ptaków zbiera się i usuwa wraz z tymi zwłokami;
- 6) produkty biobójcze pozostawia się na powierzchni co najmniej przez 24 godziny.

8. Końcowe czyszczenie i odkażanie gospodarstwa przeprowadza się w następujący sposób:

- 1) ściótkę lub nawozy naturalne usuwa się i przetwarza się w następujący sposób:

- a) poddaje się działaniu pary wodnej o temperaturze co najmniej 70 °C albo
- b) niszczy przez spalenie, albo
- c) zakopuje w sposób uniemożliwiający dostęp do nich dzikich ptaków lub innych zwierząt, albo
- d) poddaje się biotermicznemu odkażaniu przez kopcowanie co najmniej przez 42 dni po poprzednim odkażeniu produktem biobójczym;

- 2) tłuszcz lub brud usuwa się ze wszystkich odkażanych powierzchni przy użyciu środków odtfuszczających, a następnie powierzchnie te myje się wodą;
- 3) po zmyciu wodą powierzchnie odkaża się produktem biobójczym;
- 4) po upływie 7 dni od dnia zakończenia czynności w gospodarstwie stosuje się środki odtfuszczające, następnie sptłukuje wodą, odkaża środkiem biobójczym i ponownie sptłukuje wodą;
- 5) gnojowicę przechowuje się co najmniej przez 60 dni od dnia ostatniego dodania zakażonego materiału; powiatowy lekarz weterynarii może wyrazić zgodę na skrócenie okresu przechowywania gnojowicy, jeżeli została poddana, zgodnie z wytycznymi urzędowego lekarza weterynarii, innemu przetworzeniu zapewniającemu zniszczenie wirusa grypy ptaków.

9. Powiatowy lekarz weterynarii może wyrazić zgodę na transport ściółki lub nawozów naturalnych, które mogły zostać skażone wirusem grypy ptaków, do wyznaczonego przez niego zakładu, w celu przetworzenia lub tymczasowego przechowywania i późniejszego przetworzenia w sposób określony w przepisach rozporządzenia nr 1774/2002 lub przepisach Komisji Europejskiej wydanych zgodnie z art. 64 ust. 2 dyrektywy 2005/94/WE, przy czym transport ten odbywa się w sposób określony w ust. 7 pkt 3.

10. Powiatowy lekarz weterynarii może, w wyjątkowych przypadkach, określić szczegółowe sposoby przeprowadzania czyszczenia i odkażania inne niż wymienione w ust. 1—8, biorąc pod uwagę rodzaj gospodarstwa i panujące warunki klimatyczne. Główny Lekarz Weterynarii informuje Komisję Europejską, jakie szczegółowe sposoby przeprowadzenia czyszczenia i odkażania zostały określone.

11. W przypadku gdy powiatowy lekarz weterynarii uzna, że gospodarstwo lub jego część nie mogą zostać poddane czyszczeniu i odkażaniu, może zakazać co najmniej przez 12 miesięcy przemieszczania osób, środków transportu, drobiu lub innych ptaków, ssaków domowych lub przedmiotów do tego gospodarstwa lub do jego części.

WYMAGANIA W ZAKRESIE PRZEMIESZCZANIA DROBIU LUB INNYCH PTAKÓW, OBJĘTYCH SZCZEPIENIAMI INTERWENCYJNYMI, ICH MIĘSA LUB JAJ

1. Środki transportu i sprzęt wykorzystywane do transportu drobiu lub innych ptaków, ich mięsa lub jaj oczyszcza się, odkaża i poddaje przetworzeniu niezwłocznie po ich użyciu, w sposób określony w § 34.

2. Przemieszczanie na obszarze szczepień interwencyjnych odbywa się przy zachowaniu następujących wymagań:

1) jaja wylęgowe:

- a) pochodzą ze szczepionego lub nieszczepionego stada rodzicielskiego, u którego w wyniku badań, przeprowadzonych zgodnie z podręcznikiem diagnostycznym, wykluczono obecność wirusa grypy ptaków,
- b) przed wysyłką zostały odkażone zgodnie z wytycznymi powiatowego lekarza weterynarii,
- c) transportuje się bezpośrednio do wyznaczonego zakładu wylęgu drobiu,
- d) są oznakowane w sposób zapewniający ich identyfikację w zakładzie wylęgu drobiu;

2) jaja konsumpcyjne pochodzące ze szczepionego lub nieszczepionego stada drobiu odchowanego do rozpoczęcia nieśności, u którego w wyniku przeprowadzonych badań, zgodnie z podręcznikiem diagnostycznym, wykluczono obecność wirusa grypy ptaków, są transportowane:

- a) do wyznaczonego przez powiatowego lekarza weterynarii zakładu pakowania jaj, jeżeli zostały umieszczone w pojemnikach jednorazowych oraz zastosowano środki bezpieczeństwa biologicznego określone przez powiatowego lekarza weterynarii,
- b) do zakładu wytwarzającego lub przetwarzającego produkty jajeczne w sposób określony w rozporządzeniu nr 853/2004 w załączniku III w sekcji X w rozdziale II, w celu poddania ich przetworzenia w sposób określony w rozporządzeniu nr 852/2004 w załączniku II w rozdziale XI;

3) pisklęta jednodniowe:

- a) pochodzą z jaj wylęgowych spełniających warunki określone w pkt 1,
- b) umieszcza się w kurnikach lub obiektach budowlanych, w których nie jest utrzymywany inny drób;

4) drób lub inne ptaki:

- a) zostały zaszczepione przeciwko grypie ptaków, jeżeli było to przewidziane w planie szczepień interwencyjnych,

b) zostały zbadane, zgodnie z podręcznikiem diagnostycznym zawartym w załączniku do decyzji Komisji 2006/437/WE z dnia 4 sierpnia 2006 r. zatwierdzającej podręcznik diagnostyczny dotyczący grypy ptaków, przewidziany w dyrektywie Rady 2005/94/WE, i uzyskano wynik badania wykluczający obecność wirusa grypy ptaków,

c) umieszcza się w kurnikach lub innych miejscach lub obiektach budowlanych, w których nie jest utrzymywany inny drób;

5) drób przeznaczony do uboju:

- a) przed załadunkiem został zbadany, zgodnie z podręcznikiem diagnostycznym, o którym mowa w pkt 4 lit. b, i uzyskano wynik badania wykluczający obecność wirusa grypy ptaków,
- b) transportuje się bezpośrednio do wyznaczonej rzeźni w celu natychmiastowego poddania ubojowi.

3. Przemieszczanie z gospodarstw znajdujących się poza obszarem szczepień interwencyjnych do gospodarstw znajdujących się na obszarze tych szczepień odbywa się przy zachowaniu następujących wymagań:

- 1) w przypadku jaj wylęgowych — są spełnione wymagania, o których mowa w ust. 2 pkt 1 lit. c i d;
- 2) w przypadku jaj konsumpcyjnych — są spełnione wymagania, o których mowa w ust. 2 pkt 2;
- 3) w przypadku piskląt jednodniowych — są spełnione wymagania, o których mowa w ust. 2 pkt 3 lit. b;
- 4) w przypadku drobiu lub innych ptaków:
  - a) zostały zaszczepione w gospodarstwie pochodzenia, jeżeli było to przewidziane w planie szczepień interwencyjnych,
  - b) jest spełnione wymaganie, o którym mowa w ust. 2 pkt 4 lit. c;
- 5) w przypadku drobiu przeznaczonego do uboju — jest spełnione wymaganie, o którym mowa w ust. 2 pkt 5.

4. Przemieszczanie z gospodarstw znajdujących się na obszarze szczepień interwencyjnych do gospodarstw znajdujących się poza obszarem tych szczepień odbywa się przy zachowaniu następujących wymagań:

- 1) w przypadku jaj wylęgowych — są spełnione wymagania, o których mowa w ust. 2 pkt 1;

2) w przypadku jaj konsumpcyjnych — są spełnione wymagania, o których mowa w ust. 2 pkt 2;

3) w przypadku piskląt jednodniowych:

- a) nie zostały zaszczepione,
- b) jest spełnione wymaganie, o którym mowa w ust. 2 pkt 3 lit. b,
- c) pochodzą z jaj wylęgowych spełniających warunki określone w ust. 2 pkt 1 lub ust. 3 pkt 1;

4) w przypadku drobiu lub innych ptaków:

- a) nie zostały zaszczepione,
- b) są spełnione wymagania, o których mowa w ust. 2 pkt 4 lit. b i c;

5) w przypadku drobiu przeznaczonego do uboju — są spełnione wymagania, o których mowa w ust. 2 pkt 5.

5. W przypadku mięsa pozyskanego z drobiu utrzymywanego w gospodarstwach znajdujących się na obszarze szczytów interwencyjnych zapewnia się, że przed pozyskaniem mięsa z drobiu:

1) szczepionego drób został:

- a) zaszczepiony zgodnie ze strategią DIVA,
- b) poddany kontroli i badaniu, zgodnie z podręcznikiem diagnostycznym, o którym mowa

w ust. 2 pkt 4 lit. b, i uzyskano wynik badania wykluczający obecność wirusa grypy ptaków,

c) zbadany przez urzędowego lekarza weterynarii w okresie 48 godzin przed załadunkiem oraz, jeżeli jest to konieczne — badaniom poddano również ptaki wskaźnikowe w gospodarstwie,

d) przetransportowany bezpośrednio do rzeźni w celu natychmiastowego poddania ubojowi;

2) nieszczepionego drób został poddany monitorowaniu, zgodnie z podręcznikiem diagnostycznym, o którym mowa w ust. 2 pkt 4 lit. b.

6. Powiatowy lekarz weterynarii może wyrazić zgodę na przemieszczanie zwłok drobiu lub jaj z gospodarstw w celu ich usunięcia.

7. Przemieszczanie, o którym mowa w ust. 2—6, odbywa się pod nadzorem urzędowym, zgodnie z podręcznikiem diagnostycznym, o którym mowa w ust. 2 pkt 4 lit. b.

8. Drobiu lub innych ptaków, w tym piskląt jednodniowych, nie przemieszcza się z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia rozpoczęcia szczytów interwencyjnych do dnia zatwierdzenia planu gotowości zwalczania grypy ptaków przez Komisję Europejską, chyba że właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego Unii Europejskiej wyrazi na to zgodę.

Egzemplarze bieżące oraz archiwalne można nabywać:

- w Wydziale Wydawnictw i Poligrafii Centrum Obsługi Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, ul. Powsińska 69/71, 02-903 Warszawa, tel. 0-22 694-67-00, 0-22 694-60-96 — na podstawie nadesłanego zamówienia (wyłącznie sprzedaż wysyłkowa);
- w punktach sprzedaży Dziennika Ustaw i Monitora Polskiego w Warszawie (sprzedaż wyłącznie za gotówkę):
  - ul. Powsińska 73, tel. 0-22 694-62-96
  - al. Szucha 2/4, tel. 0-22 629-61-73

Reklamacje z powodu niedoręczenia poszczególnych numerów zgłaszać należy na piśmie do Wydziału Wydawnictw i Poligrafii Centrum Obsługi Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, ul. Powsińska 69/71, 02-903 Warszawa, do 15 dni po otrzymaniu następnego kolejnego numeru

O wszelkich zmianach nazwy lub adresu prenumeratora prosimy niezwłocznie informować na piśmie Wydział Wydawnictw i Poligrafii Centrum Obsługi Kancelarii Prezesa Rady Ministrów

Dziennik Ustaw i Monitor Polski (spis treści) dostępne są w Internecie pod adresem www.cokprm.gov.pl

Wydawca: Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

Redakcja: Rządowe Centrum Legislacji — Redakcja Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej oraz Dziennika Urzędowego Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, Al. Ujazdowskie 1/3, 00-583 Warszawa, tel. 0-22 622-66-56

Skład, druk i kolportaż: Wydział Wydawnictw i Poligrafii Centrum Obsługi Kancelarii Prezesa Rady Ministrów ul. Powsińska 69/71, 02-903 Warszawa, tel.: 0-22 694-67-50, 0-22 694-67-52; faks 0-22 694-62-06
Bezpłatna infolinia: 0-800-287-581 (czynna w godz. 7³⁰–15³⁰)

www.cokprm.gov.pl
e-mail: dziust@cokprm.gov.pl, wydawnictwa@cokprm.gov.pl

DU 0239 2007 wyd.00

5 900248517900 >

Tłoczono z polecenia Prezesa Rady Ministrów w Wydziale Wydawnictw i Poligrafii Centrum Obsługi Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, ul. Powsińska 69/71, 02-903 Warszawa